

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

LETNIK XIV. / STEVILKA 18

CELOVEC, DNE 30. APRILA 1964

CENA 2.— SILINGA

Konec šolskega leta v Št. Rupertu

(Iz govora preč. g. dekana Kr. Srienca)

Zbrali smo se danes v najstarejšem in gotovo tudi najbolj zaslužnem učnem in vzgojnem zavodu naše Koroške, da proslavimo vsakoletni kulturni praznik naših požrtvovalnih šolskih sester, pod katerih večim vodstvom se šola in vzgaja naša dekleška mladina.

Ob priliki tega našega ljudskega praznika so bile v teku 51 let, to je od 1913 naprej, odkar se v tej šoli vršijo kmetijsko-gospodinjski tečaji, izrečene marsikateri pohvalne, koristne in vzpodbudne besede.

Narodna šola v Št. Rupertu je v očeh koroških Slovencev vedno nekaj pomenila! Veljala je in še danes velja kot srce našega ljudstva, v katero se doteka iz naših dolin leto za letom mlada kri in se osvežena in življenja polna odtaka zopet nazaj v naše vasi. Koliko narodno zdravih in versko utrjenih deklet je v teku 51 let že zapustilo to šolo in prineslo v naše družine strokovno izobrazbo, na verskih temeljih izgrajeno srčno kulturo in ljubezen do doma in do naše pisane, govorne ali pete besede.

Tozadevno gre priznanje in zahvala našim sestram za njih neutrudljivo in nesebično kulturno delo, ki ga za nas pol stoletja kot spretno učiteljice in skrbne vzgojiteljice vršijo v tem zavodu.

Pa ne samo zahvala — č. sestram velja tudi naše popolno vsestransko zaupanje! Naše ljudstvo ve in bo tudi naprej vedelo, komu sme zaupati svoja dekleta, ve in spozna, da sestre — kakor kažejo izkušnje pol stoletja, edine posredujejo našim dečvam temeljito strokovno izobrazbo in jih poleg tega praktično vpeljejo v versko življenje in jih vzgojijo v trdne in plemenite značaje.

Tega druge, movejše gosp. šole, dasi bolj moderne, — ne znajo in ne zmorejo.

Naj se v tej zvezi dotaknem vprašanja, katero doslej za gosp. šolo v Št. Rupertu ni obstajalo. Vsa leta po 1. in 2. svetovni vojni do danes šoli ni manjkalo prijav. Bilo jih je večkrat celo preveč, da je bilo vodstvo zavoda naravnost v zadregi. V zadnjem času pa je beg iz podeželja, beg iz kmetijskega poklica omamili tudi naše ljudi in tako se je vnel boj zunaj po vaseh za sleherni naš dekle.

Sredi najbolj rodovitnega zaledja, iz katerega je prihajalo na desetine podjunjskih deklet leto za letom v šentruperško gospodinjstvo šolo, se je postavila nova dobroslovska gospodinjstva šola z očitnim namenom, da prestreže vso dekleško mladino naših vasi zase in vzame našemu skozi pol stoletja preizkušenemu zavodu življenjsko možnost in življenjsko poslanstvo.

Nova šola z najmodernejšim komfortom, gospodarske ugodnosti in še podobne stvari — so tisto blesteče zlato tele, ki omamirajo danes trezno pamet in pravično razsodnost naših staršev, ki odločajo, kje in kako naj bi se njih hčere šolale in vzgajale.

Pred nadvse važno odločitvijo se je znašlo naše ljudstvo in od te odločitve bo v marsičem odvisna nadaljnja življenjska pot koroških Slovencev.

Ali bomo dosti zreli in razsodni, da bomo dali prvenstvo zavodu šolskih sester, ki ga krasí častna tradicija, zavodu, ki ga nam ni postavila dežela ali država, dasi bi bila to storiti dolžna — zavodu, ki je sicer skromen, toda naš, ker je zgrajen z žulji našega ljudstva! — Ali pa se bomo dali omamiti od bleska zlatega teleta in bomo žrtvovali naše hčere tujerodnim in raznarodovalnim zavodom, kjer vidimo večjo udobnost in navidezni profit — kjer pa ne najdemo pripravljenosti, da bi se upoštevalo življenjsko načelo enega naših največjih sinov,

Praznik koroških Slovencev

Nad 1000 ljudi na razstavi in prireditvi v Št. Rupertu

V Št. Rupertu pri Velikovcu je ob zaključku tečaja vsakokrat kulturna prireditve. Brez velike propagande se zbere tam vse polno naših rojakov, ki hočejo videti, kaj so dekleta naredile in česa so se naučile. Pri razstavah občudujemo njihovo ročnost. Ko smo motrili kuharsko razstavo, smo ugotovili, da so se dekleta veliko naučila. Ne samo kuhati posamezne jedi, peči torte, pecivo itd., temveč tudi sestavljati jedilnike, pripravljati jedila za otroke, bolnike, stare ljudi. Tudi kuhanje je svojevrstna umetnost, tudi tu je treba ne le kulinarike, zaves, penila za bodoči dom. Vsi ti, z lastnimi rokami izdelani prti bodo gospodinjji v ponos, v spomin in opomin. Posebno lepa je bila velika gobelin-vezenina, ki predstavlja Baško jezero. Če bi šteli vbode in ure, ki so bile potrebne za tako umetniško, bi se morali globoko prikloniti pred osebo, ki je bila tako vztrajna pri delu. Ta slika bo preživela rodove.

Doživetje zase je bila prireditve v telovadnici. Bila je čisto zasedena in to celo dvakrat.

Po pozdravu smo poslušali venček pesmi pod vodstvom prof. Silva Miheliča. Bile so posrečeno izbrane, nekaj je bilo znanih, nekaj novih. Prijetno so se zlivale ena v drugo. Nato je sledil govor preč. g. dekana Krista Srienca. Zaradi tehtnosti ga pri našamo kot uvodnik.

Teža programa poleg govora vsakokrat leži na igri. Tokrat smo videli igro v štirih dejanjih Bele vrtnice. Snov je zajeta iz polpreteklo dobe, odigrava se v malem mestecu. Razvajeni sin — edinec Leon se zaljubi v revno dekle, ki pa je dobra, lepa in

čista. Posebno bele vrtnice so ji drage. Leon se nikdar ni ničesar odpovedal. Tudi sedaj hoče imeti Fini za ženo, čeprav ona ljubi revnega gozdarja Viljema. Na ljubo zadolženim starim staršem da Leonu besedo, da ga poroči. Medtem Leonova mati pomaga dekletovim staršem z denarjem, Fini se odloči po sru. Leon je jezen. Strelija in rahlo zadene dekle, ki pa si opomore in vzame gozdarja za moža. Leon tudi sam sebi hoče vzeti življenje. Rani se, boleha in končno spozna, da bo umrl. Prej pa ga še obišče Fini in mu prinese belih vrtnic. Dvoje hoče poudariti igra: 1. Starši, ki svojim otrokom vse puste, so nespametni, škodujejo sebi in otroku. 2. Čisto, pošteno dekle je še zmeraj idealfantom. Igro so gojenke zelo občuteno in doživeto podale. Nekaj prav dobrih talentov je med njimi. Tudi modni reviji smo z zanimanjem sledili. Koliko truda je bilo vložena v predvajane modele. Dekleta so se dosti okretno obračale na odru. Se celo njihove zadrege smo bili veseli. Saj je znak poštenosti in nepokvarjenosti.

Kot zastopnik prevzvišenega g. Skofa je pri drugi predstavi pozdravil navzoče mil. g. kanonik Aleš Zechner.

Prireditve v Št. Rupertu se je udeležilo tudi mnogo naših preč. gospodov duhovnikov, okrajni šolski nadzornik prof. Sepp Mairitsch, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko, ravnatelj slovenske gimnazije dr. Joško Fischer, predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Pavle Zablantnik ter tajnik Zveze pevskih društev preč. g. Tomaž Holmar.

Vsi pa smo zadovoljni odhajali na domove. Veseli in presenečeni ob lepih razstavah, ponosni na dobre pevke in igralke, hvaležni častitim šolskim sestram za vse njihove napore in požrtvovalnost. Bog naj tudi v bodoče blagoslavlja njih nesebično delo!

Novi dokazi Moskve nasproti Peking

Rdeča Kitajska moti začetek medsebojnega zaupanja med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike — Brez Kitajske ne bo miru v Aziji

Sovjetska zveza je v torek, 28. aprila, obtožila rdečo Kitajsko, da izpodkopa sovjetska prizadevanja za vzpostavitev dobrih odnosov in medsebojno zaupanje z Združenimi državami Amerike. Te očitke je prinesel strankin organ „Pravda“ v velikem obsegu na vidnem mestu. Medtem ko se Sovjetska zveza nikoli ni vmešavala v notranje zadeve kitajske komunistične partije ali celo kritizirala njeno delo — piše „Pravda“ — so si Kitajci v zadnjem času eno-

svetniškega škofa Martina Slomška „Vera vam bodi luč, materina beseda pa ključ do zveličavne narodne omike!“

Gospodinjstva šola v Št. Rupertu pa je šolala in vzgajala vedno po tem načelu, zavedajoč se, da samo strokovno znanje v življenju še ni vse! Zato so si vzele č. sestre kot vzgojno vodilo: posredovati gojenkam poleg izobrazbe globoko, živo vero, ki je najdragocenejša dota za mladega človeka, ki stopa v življenje.

Svoječas je naše ljudstvo to vzgojno delo č. sester silno cenilo.

In danes? Ali se bomo izneverili temu, kar je bilo prednikom drago in sveto? — Ali bomo pozabili, kaj je dekletova najboljša dota za življenje — izobrazba in versko izklesan značaj? Le takšna dekleta bodo kot poznejše žene in matere podpirale tri vogle naših hiš, zveste materini besedi zveste domu in Bogu.

OBJAVA

Na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu so letos sprejemni izpiti 11. julija 1964 (prvi dan velikih počitnic).

Prijave na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldgasse 22 ali pa ustno v pisarni.

Predpogoj sprejema v prvi razred je avstrijsko državljanstvo in z uspehom opravljena štiri šolska leta osnovne šole.

Ravnateljstvo

Dijaki Državne gimnazije za Slovence priredijo Akademijo 31. majnika ob pol 3. uri popoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Celovcu.

KONCERT

„NARODNA PESEM O MARIJI“

Na materinsko nedeljo, dne 10. majnika 1964 bo v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu, ob pol 3. uri popoldan koncert narodnih pesmi o Mariji, ki jih bo pel mešani zbor Obirskega in Zelinjskega pevskega društva. Vstopnice za koncert 10. 5. 1964 stanejo po 20.—, 15.—, 10.— in 3.— šil. Preskrbite si jih pravočasno. Prodajajo jih v pisarni Krščanske kulturne zveze v Mohorjevem domu v Celovcu in pa po naših zastopnikih na deželi.

gibanji narodov na drugi strani, je obsojen na neuspeh. Težkoče ne ležijo toliko v razlikah v vprašanjih skupnega dela znotraj socialističnega tabora, kakor pa v sovražnem zadržanju do Sovjetske zveze. Tu ležijo namreč korenine vsega zla.

Moskva sedaj vrača Kitajski milo za drago in zahteva posredno padec Mao Tse-tunga. Peking je do sedaj v grobih potezah zastopal linijo, da je samo protirevolucionarna smer Hruščeva kriva, da še ni prišlo do sprave med Moskvo in Pekingom. Zaradi tega je treba odstraniti vodjo Kremļa.

Brez Kitajske ne bo miru v Aziji

Po mnenju francoskega zunanjega ministra Couve de Murville (izg. cuv dö murvilja) ni mogoče ustvariti miru v Aziji brez aktivne pomoči rdeče Kitajske. Na ta način tudi ne moremo rešiti problema Vietnam brez Kitajske. Couve de Murville je podčrtal tudi pomen kitajskega vprašanja minuli torek na začetku dvodnevne zunanje politične debate v francoski narodni skupščini in pri tem opravičil uradno priznanje Pekinga s strani Francije.

Msgr. J. Blažič - umri

V torek, 12. aprila, je umrl v Uniontown (izg. junientaun) v Združenih državah Amerike msgr. J. Blažič.

Pokojsnik je bil velik podpornik „Družbe sv. Mohorja v Celovcu, pa tudi raznih drugih slovenskih ustanov pri nas, drugod v zamejstvu in doma.

DRAGI ROJAKI - DOBROTNIKI IN PRIJATELJI!

Kmetijsko-gospodinjstva šola v Št. Jakobu v Rožu zaključí 3. majnika 1964 — tekoče šolsko leto z razstavo ročnih del, šivanja, kuharskih izdelkov ter kulturno prireditvijo.

Odrska prireditve z igro „Svoje glavna Travdi“ in drugimi točkami bo ob 1. e p m vremenu ob pol drugi uri na prostem pred šolskim poslopjem.

Ob slabem vremenu bo prireditve v šolskem prostoru ob istem času samo za oddaljene goste. Za vse druge ponovimo prireditve v šoli ob 4. uri popoldne in ob 7. uri zvečer.

Za šolsko mladino bo prireditve v soboto, dne 2. maja, ob 3. uri popoldne.

Starši, znanci in prijatelji mladine, prisrčno vabljeni!

GOJENKE

Politični teden

Po svetu . . .

NATO-ZVEZA V DELNI KRIZI

Kot znano, je v NATO-obrambni zvezi združeno 13 držav južne ter zapadne Evrope, nadalje Združene države Sev. Amerike in Kanada.

Po nekaterih svoječasnih manj pomembnih kritičnih štadijih, ki so šli mimo brez kakršnih koli posledic, se nekateri sedaj zaskrbljeno sprašujejo, kaj utegne nastati, če pride do odprtega spora med članicama Turčijo in Grčijo zaradi spopadov med Grki in Turki na Cipru.

Nemale skrbi pa povzročajo članicam te zveze tudi nedavni odstop njenega glavnega tajnika, 67-letnega bivšega nizozemskega zunanjega ministra Dirk-a Stikker-ja. On je prevzel to mesto za belgijskim kolegom Pavlom Henrijem Spaak-om. Kot razlog svojega odstopa navaja Stikker svoje slabo zdravstveno stanje po lanskim hudi operaciji.

Odposlanstva držav članic so že razpravljala o izvolitvi Stikkerjevega naslednika, vendar do novega imenovanja še ni prišlo. Zaenkrat je jasno le naslednje: 1. novi generalni tajnik ne more biti državljani ZDA, kajti te imajo že mesto vrhovnega vojaškega poveljnika (general Lyman Lemnitzer); 2. ravnati tako ne more biti kak Francoz, ker Amerikanci, ki nosijo glavno breme te Zveze, niso preveč dobro razpoloženi nasproti generalu de Gaulle zaradi nekaterih njegovih protiameriških izjav; 3. kak zastopnik Zap. Nemčije tudi skoraj ne pride v poštev, ker je nemška nadutost iz 2. svetovne vojne še vsem v dobrem spominu; 4. zastopnika Grčije oziroma Turčije trenutno tudi ne pride v poštev zaradi krize na Cipru.

Belgija oz. Nizozemska sta to mesto že imeli (Spaak oz. sedaj odstopivši Stikker), Luksemburg in Islandija sta premajhna, za Kanado pravijo, da je preveč povezana z ZDA; Portugalska, pravijo, tudi ne pride v poštev zaradi njene premalo demokratične politike. Ostanje torej še: Italija, Velika Britanija, Norveška in Danska.

Po dosedanjih znakih sodč bi rada Italija posadila v to sedlo enega svojih politikov, pri čemer jo precej močno podpira Francija. Nekateri v tej zvezi imenujejo kot kandidata bivšega zunanjega ministra Gaetana Martina. Ta italijansko-francoski načrt pa ni ostal prikrit angleško-ameriški bloku in Angleži so imenovali dva svoja kandidata. Ker pa je medtem postalo znano odklonilno stališče predsednika de Gaulle, so se Britanci in Amerikanci odločili za drugo rešitev: mesto generalnega tajnika naj prevzame norveški zun. minister Haalard Lange. Vendar pa, kolikor je dosedaj znano, ni Lange nič posebno navdušen pustiti svoje dosedanje službeno mesto v Oslu.

POGODBA MED MOSKVO IN VARŠAVO PODALJSANA

Ob priliki nedavne proslave 70-letnice rojstva min. predsednika Nikite Hruščeva v Moskvi je bila prijateljska pogodba med Poljsko in Sovjetsko zvezo podaljšana za nadaljnjih dvajset let. Hruščev je ob tej priliki v svojem govoru „vzel na piko“ bonnsko vlado, češ da še vedno hoče revidirati meje nasproti Poljski in Sovjetski zvezi. Hkrati je zahteval čimprejšnjo sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo, kajti dokler te ne bo, obstaja v srednji Evropi največji izvor vojne nevarnosti.

Nadalje je Hruščev zopet ostro napadel kitajske komuniste, rekoč, da ima eden njihovih voditeljev „v glavi črve, ki se v njej zvijajo in vrtajo; on si domišlja, da ima v rokah usodo vsega sveta“.

FRANCIJA ZOPET PO SVOJI POTI

Pred dnevi je bila na Filipinih v njihovem glavnem mestu Manili konferenca držav SEATO (= južnovzhodnoazijska obrambna organizacija, ustanov. leta 1954), katere članica je tudi Francija in jo je zastopal njen zunanji minister Couve de Murville.

Na konferenci so med drugim razpravljali tudi o komunističnem prodiranju — zlasti v Južnem Vietnamu — in o učinkovitih protiakrepnih. V zaključnem poročilu je bilo sklenjeno, naj bi SEATO-zveza vzela Južni Vietnam pod svojo zaščito. Ob tej točki je zastopnik Francije Couve de Murville izjavil, da on ne soglašajo s tem predlogom. To francosko zanikanje je vzbudilo nemajhno začudenje med ostalimi članicami SEATO, ker se dobro zavedajo važnosti

borbe proti komunističnemu prevratnemu gibanju in širjenju.

To francosko stališče izvira iz svoječasnega predloga predstavnika de Gaulle, naj bo Južni Vietnam in še nekatere sosedne države izvzete iz vsakršne obrambne zveze in naj postanejo nevtralne. Ostale članice pa so ravnano nasprotnega mnenja, trdeč, da bi predstavljala nevtralizacija zlasti Južnega Vietnamu le eno novo predstopnjo za prevzem oblasti po komunistih. To je posebno poudaril ameriški zun. minister Rusk. Še ostreje pa so obsodile to de Gaullovo politiko nevtralizacije manjše države članice SEATO, ker se prav tako bojijo komunistične infiltracije oz. zasedbe.

NA KUBI NOVA NAPETOST

Konec tedna so ZDA javile, da bodo nadaljevale z izvidniškimi poletji nad Kubo, kot so javile Sovjetski zvezi že ob priliki ureditve lanske napetosti med Washingtonom in Moskvo zaradi sovjetskih raketnih baz. S temi poletji hočejo ugotovljati, da li se Kuba zopet ne oborožuje z raketami.

Fidel Castro pa je izjavil, da teh poletov ne bo dovolil in da bodo streljali na ta letala. Zato je ameriško obrambno ministrstvo poslalo na bližnjo Florido nekaj sto reaktivnih lovskih letal in bombnikov za slučaj kubanskih napadov. Washington je nekoliko vznemirila tudi vest, da Sovjetska zveza ni demontirala vseh raketnih izstrelilnih baz, temveč jih je 24 prepustila kubanski vojski; njene tehnike so medtem sovjetski strokovnjaki izvežbali v izstreljevanju raket.

V LAOSU ZOPET NEMIRI

Ventiane, glavno mesto Laosa, je bilo pretekli teden prizorišče upora in nemirov. Neka manjša skupina desno usmerjenih oficirjev okoli generala Nosavan-a je prisilila nevtralistično vlado k odstopu in je ministrskega predsednika Souvanna Phouma zaprla; oblast je začasno prevzel nekak revolucijski odbor laoske narodne vojske, ki zahteva od predsednika Phoume reorganizacijo in razširjenje vladnega kabineta;

. . . in pri nas v Avstriji

ÖVP V PORASTU NA SALZBURSKEM

Nedeljske deželnozborske volitve na Salzburškem so dejansko prinesle nekoliko presenečenja. Najprej poglejmo volilne izide (v oklepajih zadnje deželnozborske volitve 1. 1959): FPÖ 23.785 (30.843) glasov, 4 (5) poslanskih mandatov; KPÖ 2370 (3426) glasov, 0 (0) mandatov; ÖVP 90.210 (82.768) glasov, 15 (14) mandatov; SPÖ 82.176 (73.842) glasov, 13 (13) mandatov. Razen teh je na novo imela svojo listo EFP (Evropska federalistična stranka, ki pa je dobila le 2382 glasov in nobenega mandata.

S pridobitvijo približno 8000 glasov ni Avstrijska ljudska stranka ohranila samo svojega vodilnega mesta, temveč je dobila še en poslanski sedež več. Največ izgube so utrpeli pri teh volitvah „svobodnjaki“ (FPÖ) in sicer nad 7000 glasov in en poslanski mandat. (Če pa upoštevamo, da je pri teh volitvah bilo nad 17.000 novih volivcev, je FPÖ dejansko še več izgubila.) Zanimivo je tudi omeniti, da svoj četrti mandat brani le z enim samim glasom, kar se tudi redko kdaj zgodi pri volitvah. Ta mandat bi sicer pridobili socialisti, ki so tudi dobili okoli 8300 glasov več. Tudi komunisti so od svojega že itak pičlega števila glasov pri teh volitvah ponovno izgubili dobrih 1000 glasov.

Kot izgleda, torej le ni bila zastoj predvolilna kampanja, o kateri lahko trdimo, da je bila ena najbolj močnih in najbolj živahnih izmed vseh dosedanjih volitev. Saj se niti najvišji politiki niso ustrašili naporov in so imeli volilne shode skoraj v vsakem količkaj večjem kraju.

MINISTRKE POKOJNINE

so v zadnjih dveh tednih precej razburile duhove politikov — zlasti onih obeh vladnih koalicijskih strank. Gre za novelizacijo teh pokojnin, ki seveda nikakor niso ravno nizke in so za državno blagajno nemajhna obremenitev. Obe stranki sta si v načelu edini, da je treba določbe glede upravičenosti do ministrske pokojnine pooprstiti oz. deloma omejiti.

Kar se tiče podrobnosti, predlaga ÖVP, da naj nastopi upravičenost do pokojnine šele po 5 letih službe (doslej že po treh letih),

šele pod tem pogojem mu bodo pustili spet opravljati predsedniške posle.

Zahodne velesile (Francija, Vel. Britanija in ZDA) kot tudi Sovjetska zveza pa se s tem državnim udarom ne strinjajo in želijo, da bi Souvanna Phouma zopet prevzel predsedniške posle v prejšnjem obsegu, kot je bilo določeno v dogovoru v Zenevi leta 1962, ker se sicer bojijo, da je obstoj laoske države ogrožen.

NOVA DRŽAVA V AFRIKI

Pretekli teden sta vladi južnovzhodnih afriških republik Tanganjike in Zanzibara nepričakovano sklenili združiti se v „državno zvezo“. To je bilo uradno objavljeno v glavnem mestu Dar es Salaam-u, ko sta predsednika obeh držav, Julij Nyereve (Tanganjika) in Abeid Karume (Zanzibar) podpisala tozadevno pogodbo in sta izjavila, da naj bo ta združitev kot uvod in simbol za vsesplošno združitev afriških držav.

V soboto sta parlamenta obeh držav to pogodbo odobrila in je nova državna zveza Tanganjika-Zanzibar stopila v veljavo opolnoči med soboto in nedeljo. Republika Zanzibar ima pribl. 300.000 prebivalcev, Tanganjika pa 9.200.000.

NA CIPRU

nikakor noče biti miru, temveč se je proti koncu tedna situacija ponovno zaostri. Pri medsebojnih spopadih med Turki in Grki, ki so bili posebno ostri na prelazu Kyrenia, severno od glavnega mesta Nikozije, je našlo smrt petnajst Turkov. V oboroženi spor so morale poseči varnostne čete OZN.

Avstrijska varnostna skupina — 31 moč (od teh je 9 oficirjev) — je nastopila službo in sicer so bili posamezniki podeljeni po več policijskih postajah. Generalni tajnik OZN U Thant je pozval tudi nekatere druge države, naj pošljejo nekaj svojih policijskih oziroma rednih vojaških čet na Ciper kot okrepitev tamkajšnjih dosedanjih varnostnih čet in so nekatere države (n. pr. Švedska, Danska) že odzvale temu povabilu. U Thant še vedno upa, da se bo posrečilo upostaviti red in pomiriti duhove, kar seveda želi tudi vsa svetovna javnost.

SLOVENC

doma in po svetu

Nadškof — pesnik

Novi ljubljanski nadškof dr. Pogačnik je pesniška duša. V mladosti je priobčeval pesmi v „Plamenu“, v dijaškem „Mentorju“, v „Domu in svetu“, v „Treh labodih“, celjski „Mladiki“, in „Križu na gori“. Leta 1931 jih je izbral za droben zvezček na 80 straneh z naslovom „Sinje ozare“ in jih izdal pri Družbi sv. Mohorja v Celju. Porazdelil jih je v štiri skupine pod zaglavji: „Jaz, Bog, Zemlja, Clovek“.

Voščilo ljubljanskega stolnega kapitlja

Stolni kapitelj ljubljanski je vernikom predstavil novega nadpastirja z lepim popisom njegovega življenja in zaključil:

„In prav ko je zasedel prestol ljubljanske nadškofije, so se začele izvajati prve liturgične novosti, sadovi vesoljnega cerkvenega zbora. Iz koncila je izšel novi nadškof in koncil je po njem zaživel med nami. Naj bo pod njegovim vodstvom ljubljanska nadškofija in ves slovenski svet deležen mogočne verske obnove v vesoljni Cerkvi!...“

Pravoslavni bogoslovci v Ljubljani

Na letošnji praznik sv. Tomaža Akvinskega je vrnila delegacija pravoslavnih bogoslovcev iz Beograda lanskeoletni obisk ljubljanskih bogoslovcev v Beogradu. Z njimi je prišel tudi profesor dogmatike dr. Stojan Gošević. Bili so gostje ljubljanskega semenišča. Udeležili so se slovesne službe božje v stolnici, kateri je prisostvoval tudi pravoslavni paroh pravoslavne župnije v Ljubljani g. Šimič. Po maši so se udeležili slavnostne akademije v semeniški dvorani. Naslednji dan so si ogledali po Gorenjskem razna umetniška dela mojstra Plečnika ter prisostvovali zelo lepi ljudski zborni maši na Homcu pri Kamniku.

Rajbelj

Pomlad prihaja tudi v ta naš rudarski kraj Kanske doline. Zadnji teden je sneg znova pobelil pokrajino, a ni obstal. To leto je smrt pobrala že kar pet upokojenih rudarjev v starosti od 60 do 77 let. Najstarejši rudar v vasi Tomaž Cuder, ki mu je že 84 let, pa še vedno vidi brez naočnikov brati naše liste in Pratico. Rajbeljski rudnik potrebuje kvalificiranih moč. V Italiji jih ni dobili zadosti. Zato se je ravnateljstvo obrnilo po delavce čez mejo, v Jugoslavijo. Prvih deset je bilo že sprejetih.

Duhovniške spremembe v ljubljanski nadškofiji

Dosedanji dekan loške dekanije Matej Tavčar se je zaradi bolezni odpovedal tej službi. Na njegovo mesto je bil imenovan Melchior Golob, župnijski upravitelj v Škofiji Loki. — Odpovedal se je župniji Borovnica pri Ljubljani župnik Ciril Jerina in bil imenovan za župnijskega upravitelja v Zabnici. Borovniško faro je pa prevzel jezuit p. Mihael Žužek. — Na župnijo Škocjan pri Turjaku je resigniral Janez Zupančič. Tako je dosedanja časni upravitelj te župnije Ivan Mramor postal pravi upravitelj. — V šmartinu pri Kranju na Gorenjskem je postal kaplan Ciril Merzelj, ki je bil doslej v Toplicah.

Natečaj RAI-a za slovenska dramska dela

V ponedeljek, 20. t. m., ob 19. uri je ravnatelj tržaškega sedeža RAI-a, dr. inž. Guido Candussi umestil komisijo natečaja Italijanske Radiotelevizije za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku. Komisija, kateri predseduje poverjeni profesor za slovenščino na padovanski univerzi prof. Martin Jevnikar, in jo sestavljajo prof. Jože Peterlin, mons. dr. Jože Škerl, prof. dr. Josip Tavčar ter dr. Zorko Harej, je ugotovila razveseljiv odziv na natečaj in je določila postopek za oceno 19 del, ki tekmujejo za razpisane nagrade.

Program slovenske skupnosti

Slovenska skupnost, ki se bo udeležila 10. maja deželnih volitev na Tržaškem in Goriškem, je objavila svoj program. V političnem delu poudarja program, da je najpomembnejša naloga slovenskega predstavništva v tem, da bo doseglo točno opredelitev manjšinskih pravic v Italiji. Program Slovenske skupnosti zagovarja nujnost, da morajo deželni zakoni sprejeti naslednje zahteve: pravico uporabe slovenščine in proporcionalno število slovenskih uradnikov v javnih upravnih na vsem področju, kjer prebivajo Slovenci; zastopstvo v vseh organiziranih in komisijah javne uprave; ustanovitev slovenskih strokovnih šol in tečajev vseh vrst in stopenj; zaščita ozemlja, kjer prebivajo Slovenci proti spremembam etničnega sestava; uradno priznanje slovenskih krajevnih imen in postavitve dvojezičnih napisov, kjer prebivajo Slovenci; javna podpora in uporaba javnih naprav za kulturne, vzgojne, športne in dobrodelne slovenske organizacije; ureditev otroških vrtcev, osnovnih šol in slovenskih srednjih šol narodnim potrebam manjšine.

Naše prireditve

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v St. Vidu v Podjuni bo imelo v nedeljo, 3. maja 1964, ob 2. uri popoldne pri Voglu v St. Primožu v Podjuni

PROSLAVO 50-LETNICE SVOJEGA OBSTOJA,

na katero Vas vljudno vabimo.

Šmarnična pobožnost v Celovcu

Kakor vsako leto bomo tudi letos imeli vsak dan šmarnice in sicer v cerkvi novega bogoslovja (ob Lendkanalu). Ob 3/4 na 7 zvečer bo rožni venec, ob sedmih potem nagovor oz. šmarnično branje in nato litanije ter blagoslov.

Verniki so vabljeni, da se te lepe Marijine pobožnosti kolikor mogoče udeležijo.

CELOVEC

(Dr. Ferdo Miler — devetdesetletnik)

Dne 21. aprila 1964 je praznoval svojo devetdesetletnico naš koroški rojak dr. Ferdo Miler, odvetnik v Celovcu. Rodil se je kot sin puškarskega mojstra v Borovljah, študiral na celovski gimnaziji in dunajski univerzi, kjer je bil promoviran za doktorja prava. Po sodnijski praksi v Mariboru je odprl že leta 1907 v Celovcu svojo lastno pisarno. Medtem ko je bil med obema vojnama za odvetnika v Mariboru, je začel delovati po mnogem trpljenju izgnanstva med drugo svetovno vojno, od leta 1954 dalje spet kot odvetnik v Celovcu. Vsa svoja leta je posvečal dr. Miler skrbem našega ljudstva ter mu vsepovsod pomagal s svojim strokovnim znanjem in idealizmom. Jubilantu iskreno čestitamo.

GLOBASNICA

Prvo nedeljo t. m. smo imeli v naši farni cerkvi zopet lepo poročno slovesnost z mašo, kjer je naš rojak in sedanji pliberški kaplan č. g. Franc Hudl podelil Stefanu Gregoriču, po celi Podjuni znanemu kovaču, in njegovi izvoljenki Jerci Pečnik, Prosenovi v Mali vesi zakrament sv. zakona. Svate je spremljala v cerkev domača godba, pri veseli ojetosti, ki se je nadaljevala pri šoštarju, pa so skrbeli za dobro in lepo razpoloženje zlasti še društveni pevci ter rožanski kvintet iz Slovenjega Plajberka. Uglednemu paru, Stefanu in Jerci, ki sta že od nekdanj vneti pevca in igralca, Stefan pa še godbenik, na njuno skupno življenjsko pot naša najiskrenejša voščila in čestitke.

BISTRICA V ROŽU

Pravijo, da star človek mora umreti, mlad pa more umreti. Tudi na Bistrici sta nas pretresli dve smrti. Sredi februarja smo pokopali Pepija Schaschnig, Lencovega s Polane. Šele 24 let star se je hudo ponesečil pri vrtnanju, ki se vrši v Zgornjem Rožu v zvezi z graditvijo dravskega jezca in elektrarne. Hudo so prizadeti starši, ki so na tragičen način izgubili že drugega sina. Prvi se je 17-leten ponesečil ob neki ekskurziji, ko je eksplodiral peč.

Veliko sočutja so pokazali sovaščani s tem, da so rajnega v izredno velikem številu spremili na božjo njivo, kjer ob bratu Walterju čaka vstajenje in srečnega svidenja s starši in svojci v kraju, kjer ni skrbi, solza in trpljenja.

V petek, 17. aprila, pa smo pokopali v Svečah cvetoče dekletko, 17 let staro Gerti Theile iz Bistrice. Bila je absolventka trgovske šole in bi morala nastopiti službo na sodišču, ko so zdravniki odkrili na njej neozdravljivo bolezen. Edina hčerka je bila sonce staršem in starim staršem; znanecem, predvsem sošolkam pa dobra tovarišica. Bila je vestna učenka, ki je tudi drugim rada pomagala v sili. Kot nevesta lepa je ležala na mrtvaškem odru, zelo veliko družic in drugih žalnih gostov jo je spremljalo v njen tihi domek, ki je ves posut z belimi rožami. Naj užaloščene svojce tolaži zavest, da je rajna rešena vsega trpljenja, ki bi jo čakalo na življenjski poti in da so ji s svojo dobroto in ljubeznijo olepšali mladost.

Naj rajna počivata v božjem miru.

ZIHPOLE

Vabimo vas na naš veliki „cerkveni shod“, ki bo letos v nedeljo, dne 3. maja, na Zihpoljah. Priložnost za sv. spoved ob od sedme ure naprej. Ob pol osmih bo prva sv. maša s slovensko pridigo in petjem. Druga sv. maša bo ob pol devetih z nemško pridigo. Ob pol desetih bo pranganje samo v cerkvi in nato slovesna sv. maša.

Pridite v obilnem številu na naše sončne Zihpolje!



Pri nas na Koroškem

„Kaplan Klemen“ v Celovcu

Marljivo Katoliško prosvetno društvo iz Šmihela pri Pliberku je preteklo nedeljo v Kolpingovem domu uprizorilo lepo dramo predvojne ljubljanske revščine. Pisu teh vrstic je bilo dobro znano to uboštvo, ki je bilo najprej zgneteno v gramozni jami ob vodovodni cesti zadaj za stadionom. Ko se je mesto Ljubljana zmerom bolj širilo proti gorenjski strani, mestna občina pa ni mogla ali bolje rečeno ni hotela rešiti tega kočljivega socialnega vprašanja, so si stali gramozna jama z neurejenimi barakami in moderni športni stadion v hudem nasprotju.

Na eni strani uboštvo, ki nikakor ni bilo v čast beli Ljubljani, na drugi strani pa moderno urejeni stadion, ki je privlačeval tujce — katerih oko se je večkrat ustavilo na tem beraštvu — je imelo seveda svoje mnenje. Po dolgem premišljevanju so mestni očetje sklenili, da se vsa ta revščina prestavi na drugi konec mesta, da ne bo izživala gosposke četrti, in nudila tujcem gradiva in bi tako prišla Ljubljana v slabo luč.

Na koncu ceste „Dveh cesarjev“, je stala nekdanj gostilna pri Koscu. Od tam naprej je bilo že Barje ali kakor so tam imenovali ta kraj Morost. Tukaj so mestni gospodje odredili izobčencem svet, na katerem si lahko postavijo zopet svojo revščino kakor pač kateri hoče in zmore. Ta kolonija se je preimenovala po nekdanj zloglasni pokrajini „Sibirija“ (del Sovjetske zveze med Uralom in Tihim oceanom). Kakor že rečeno, se mestna občina ni dosti brigala za ta živelj in je zato padla večina bremena na trnovsko faro. Tu je za župnika bil tedaj splošno znani socialni delavec, pisatelj Franc Saleški Finžgar. Koliko solz je ta obrisal materam in otrokom, sicer ne vemo. Vemo pa, da je Sibirija dnevno trkala na trnovsko župnišče.

Duhovščina te fare je takrat, v kolikor sem jaz poznal položaj, ogromno doprinesla k izboljšanju. Da je bilo med sibirskimi reveži precej izgubljenec, ki so se globoko pogreznili, je razumljivo, če pomislimo, da je Sibirija obstajala iz ljudi, ki so bili brezposelni po večini vsled družbenega reda, ki je takrat vladal. Da se je pa vtihotapilo tudi nekaj takih, ki so iskali delo, zraven pa hvalili Boga, da ga niso našli, je tudi umevno.

Tem so se pridružili še tako imenovani „štokglazarji“, tako so namreč imenovali priložnostne delavce na tovornem kolodvoru, ki so iztovarjali premog iz vagonov ter pridno praznili kozarce.

To je bila organizirana družba, ki ni trpejala lepih oblik. Kdor je stopil v ta krog, je moral računati, da ga bodo slekli, če je bil še slučajno dostojno oblečen. Izkupček je šel za špirit, katerega so uničevali pozimi v različnih beznicah, poleti pa so se naslanjali na ograjo ob reki Ljubljanici, kjer je krožila steklenica s tem vražjim strupom.

Ko smo gradili mesarske stojnice, smo večkrat opazili pijančke, ki so ob ograji izgubili ravnotežje in se po nasipu zvalili v mokri objem smrdelice Ljubljanice, ki pa je imela v sebi zdravilne snovi za te bolnike. Da bi bil kateri utonil izmed teh pacientov, mi ni znano. Vedeli pa smo, da prisluzeni denar ni prišel v Sibirijo, in če je prišel v bližino, je zadnja para ostala v gostilni Kosec. Doma pa je bila družina prepuščena sama sebi. Ženske, ki so se zapisale vragu, so se pečale z nečednim poslom, otroci pa so beračili. In če jim ni uspelo prinesiti domov tega, kar so njih pokrovitelji zahtevali, so bili primorani stegniti roko tudi po tujem blagu.

Bilo je dosti Resmanov in njegovih pomagacev, toda največ takih omahljivcev, ki so čakali samo tega, da bo od nekod kar sama priletela pečena piška v usta kot v Indiji Koromandiji. Bilo pa je tudi nekaj Trpinov, ki so bili že tudi blizu pogube, pa so se s stisnjenimi pestmi ustavili grehu in naposled našli tudi Boga.

Srčna hvala g. Karlu Mauserju, ki je tako lepo orisal te ljudi. Zahvala gre pa tudi šmihelskim igravcem, ki so se potrudili, da so nam pokazali delček nekdanje ljubljanske

revščine. Igra je bila dobro podana in zasluži najlepše priznanje. Režiserju, prosvetnemu garaču g. Vinku Zaletelu, ki je stal takrat, kot kaplan Klemen med barakarji in opravljal delo krščanskega usmiljenja, kličemo še: „Na mnoga leta!“

Nedeljske prireditve se je udeležilo mnogo duhovnikov iz vseh treh dolin: Podjune, Roža in Zile.

Med udeleženci smo videli tudi: mil. g. kanonika Aleša Zechnerja, dekana preč. g. Filipa Milloniga ter predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentina Inzka z gospo.

Prireditve je otvoril predsednik Krščanske kulturne zveze prof. dr. Pavle Zablatnik, ki je izrazil posebno veselje nad dobro udeležbo. To je dokaz, kako spoštujejo koroški Slovenci pisatelja Karla Mauserja.

Pisateljevo delo je še posebej orisal č. g. Vinko Zaletel, ki je pomagal nekdanj kot duhovnik lajšati trpljenje ubožcev Mauserjevega romana in igre „Kaplan Klemen“.

K. R.

Pozdrav pisatelja Mauserja

V tem času, ko so poštvovalni šmihelčani gostovali z odlično pripravljeno igro „Kaplan Klemen“ že na več naših odrih in nazadnje v Celovcu v Kolpingovi dvorani, nam je pisatelj Mauser poslal pismo, ki ga v celoti objavljamo.

Dragi prijatelj!

Srčno rad bi bil z Vami v tem trenutku in ob slikah na odru obudil spomine na Kaplana Klemena. Skoraj bo že 25 let, kar sem zadnjič videl Jakopina, Sernjavskega, Trpina in Resnika in skoraj bo 15 let, ko sem napisal Kaplana Klemena. Dolga doba je že to, kajne, toda še danes mi dobro

ZVEZA PEVSKIH DRUŠTEV:

Narod poje o Mariji

(Koncert 10. majnika 1964 v Celovcu)

Nadaljujemo s pregledovanjem pesmi našega naroda o Mariji. Za roko je prišla fanta, ki je v vojski padel, in ga peljala „gor v nebo“. Za roko se je držal Matere narod v žalostnih — a tudi v veseljih dneh, kar je pač najlepši izraz njegove srčne povezanosti z njo. Tako je ne pozablja na svatbi: vse je v veselem razpoloženju, praznične obleke, bogato obložene mize, godba, smeh, šale in zdravice — vmes pa kaj domače zažveneti:

Vse sorte zdravice zdaj vunkaj gredo, a slišati take do zdaj še ni b'lo: od nam je prelube Device, ki nam je sprosila to vince.

In v pesmi si pripovedujejo pojoči svatje o tisti „ohceti“ v „Kan' Galilejski“, na kateri „so b'li Marija in Jezus in tisoč ljudi“ in je Jezus spremenil vodo v vino. In to je še danes povsod za še večje veselje:

Sedaj ga pa dajmo en glažek al' dva na čast Mater' božje in Svet'ga Duha, na slavo Marije Device, ki nam je sprosila to vince.

In kako slovesno, s posebnim obredom pričenjajo s plesom na svatbah še danes na primer na Suhi, na vzhodnem koncu naše dežele. Slišali pa bomo primerek takega slovesnega uvoda v ples iz zapadnega dela naše dežele, od Zilje, kjer tudi še danes prav po starem obredu začenjajo „visoki rej“ pod lipo na vasi.

„Bog nam daj en dober čas ta prvi rej začeti!

Kdor je z Bogom, Bog je z njim, sam Jezus je Marijin sin.

Prav tako pričenjajo s posebno obredno pesmijo sploh celo izvencerkveno praznovanje ob „žeganjih“ še danes na primer v Zabnicah, ki privre vsa množica ljudstva iz cerkve in fantje s pušeljci dvignejo pod lipo tisto svojo:

K' sem jaz puob'č led'k, vasiev...“ S tako obredno pesmijo bo otvoril pevski zbor tudi ta koncert:

Prelepo je ravno polje, po polju mi en fantič gre, pa on si poje tak' lepo,

dene, da sem napisal Kaplana Klemena, napisal v času, ko sem živel še med vami. Vedno mi je bila v srcu iskrena misel: Če ne bi bil rojen na Gorenjskem, bi želel biti rojen na Koroškem. In to še vedno čutim. Nazadnje: moja mati je bila rojena v Celovcu in krščena v cerkvi sv. Egidija. Moj stari oče je bil tedaj v fremdu, kakor so rekali stari ljudje. Na nek način sem vendarle vaš človek. Užival sem nekoč gostoljubje rajnega gospoda Piceja v Šmihelu, gospod Podgorc me je navduševal za povest o sveti kamenjski gospej, ob razvalinah leonštajnskega gradu se je rodil moj Puntar Matjaž, pri znamenju nad Zilsko Bistrico Velika rida, v župnišču pri župniku Antonu Zemlja in Mrtvi rod.

Bog ve, kolikokrat mislim na vas vse na tej daljni zemlji, kjer zdaj živim. Kolikokrat sem v duhu že bil na pranganju v Rinkolah, kjer sem enkrat bil, kolikokrat sem bil že na štehanju, ki sem ga videl na Bistrici. V preprostosti Vašega življenja je velika sila, Vaš jezik je moj jezik, Vaši običaji moji običaji.

Tako zelo si želim, da bi mogel zdaj biti z Vami in reči nekaj besedi — reči nekaj besedi o zvestobi zemlji in jeziku, o zvestobi starim navadam, o trdni sklenjenosti rodov, ki so živeli pred Vami in še vedno z Vami žive. Vse je živo, kar je ljudsko, vse živo, kar je naše in bo živelo, dokler bomo ljubili in za naše spoznali. Ljubezen nikoli ne omaga, vidi dobro na obzorju, ko hudo še traja, ljubezen nikoli ne odneha, nikoli ne popusti in v njeni sili se raztopi vsako malodušje. Nov rod Vam raste iz slovenske gimnazije, mladi umetniki rasto iz Vas. Daj Bog, da bi vsi ti nikoli ne pozabili, da jih je ljudstvo v hudih krčih rodilo in da so mu mnogo dolžni. Naj bi povezanost novega in starega rodu okrasila veliko slovensko hišo s srečo in z veseljem.

Bog blagoslovi vse Vaše napore in vsa Vaša zvestoba. Pozdravljam vse igralce in režiserja, ki so se mučili s to preprosto igro in pozdravljam vse, ki ste v tem trenutku v dvorani.

V duhu sem z Vami in z Vami ostaja
Vaš vdani
Mauser Karel,

V Clevelandu, 14. aprila 1964.

kot da bi igral na žvegljo.

Marija ga je srečala,
prelepo ga je prašala:
„Oj fantič, kaj si tak vesel,
kaj si tak lepo pesem pel?“
„Kaj bi ne bil tako vesel,
dan na pri sveti maši bil!
Pa tam san videl Jezusa,
Marijo, svetga Jožefa.“

V zadnji skupini narodnih pesmi o Mariji so pesmi pripovednega značaja. O pesmih pripovednega značaja pravi že stari raziskovalec narodnih pesmi, profesor J. Scheinigg, da nosijo pečat starodavnosti. Ko prebiraš te pesmi o Mariji, se ti to mnenje kar samo od sebe ponuja. Najbolj pri tej:

1. Moj tovarš je po svetu šel.
Moj tovarš je po svetu šel.
2. Saj mi je še obetal prit,
vendar dolgo ga neče bit.
3. Dolgo, dolgo že hodita,
vendar srečno le prideta.
4. Jaz pred Jezusom tam sem stal,
Mi hudič je dol grehe bral.
5. Me j' Marija tolažila:
„Nič ne boj se, o grešnik moj!“
6. Skupaj z angelcem skleneta,
vraga v pekel prikleneta.

Pesem gotovo ni v celoti ohranjena, pred seboj imamo le odlomek neke bolj dolge. Zato je marsikaj na njej in ob njej nerazumljivega in se vprašuješ, kdo je „tovarš“, kdo sta tista dva, ki „dolgo že hodita“, kdo je tisti „jaz“, ki je „pred Jezusom tam stal“. Na taka in še druga vprašanja bi moral dobiti jasen odgovor, da bi pesem dobro razumel. Vendar že iz teh odlomkov spoznamo to, da ob tej pesmi narod razmišlja o velikem človekovem življenjskem potovanju tja do zadnjega cilja, kjer ga čaka materina tolažba.

Druga pripovedna je tale:

Mladi mežnar zjutraj vstane
in gre jutranje zvonit
in na pragu se sestane
z mater' božjo Marijo.

(Dalje na naslednji strani)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

Mežnar jo ponižno vpraša:
„Oh Marija, kam ti greš?“
„Jaz grem s fare policičanske,
tja na faro bistriško.“

Mežnar jo ponižno vpraša:
„Kaj ti pa pri nas fal?“
Al' ti manjka sveč v oltarju,
al' ti manjka svetih maš?“
„Men' ne manjka sveč v oltarju,
men' ne manjka svetih maš,
men' le manjka prave hvale,
pri Poličancih je ni.“

Mežnar jo ponižno prosi:
„Ah Marija, ostan' pri nas,
jaz bom dal na oznanilo,
naj te pridejo častit.“
„Če bom pa pri vas ostala,
v vel'k oltar nazaj ne grem.
Pod zvonikom prebivala,
gnade talala ljudem.“

Ob tej pesmi si živo predstavljamo, kako mati svojemu otroku, s katerim je poromala recimo na Zihpolje, razlaga, zakaj je tam pri vhodu v cerkev (in v marsikateri cerkvi pod zvonikom) kip žalostne Matere božje. Drugo, kar nam pesem podaja, je pogled v dušo naroda in njegovo vernost: tega, kar si dolžan Mariji (in Bogu), ne moreš odkupiti z denarjem za sveče ali za maše. Ali ne sodimo včasih preostro, krivično o vernosti našega ljudstva?

„Kaj pa pojete?“ me je vpraševala mežnarjeva mama iz Doba še tedaj, ko je bila že priklenjena na smrtno posteljo in jo je vendar še vedno zanimalo društveno življenje. Saj mi je pravila, s kakim navdušenjem se ga je sama udeleževala v svojih mladih letih, ko je bilo še vse težje kot danes.

„Mama, učimo se za koncert, same Marijine bomo peli.“ sem ji odgovoril.
„Res? Boste peli tudi tisto „Voda teče...“? Koliko smo svoje čase to pesem prepevali!

Res, tudi to bomo slišali na koncertu. Celó v dveh enačicah, na dve različni melodiji, da se prepričamo, kako prav je povedala mežnarjeva mama, kako priljubljena je bila nekoč ta pesem. Saj številne enačice ene pesmi dokazujejo, da jo je narod rad pel, da mu je bila vsebina pesmi posebno pri srcu. Vsebinske pesmi „Voda teče“ je zgodba o človeku grešniku — zgrevaniku, prevevajo jo pa elementarna religiozna čustva in dejanja, spreobrnjenje v kesanju in pokori.

V velikih, mogočnih črtah in v znani stari, a čisto svojsko občuteni in podani simboliki suhega in ozelenega drevesa se nam odkriva v tej pesmi zdravo versko jedro slovenskega ljudstva. Nič mehkužnosti, nič površnosti, nič barantanja. Kar je bistveno važno, moraš storiti. Pa sam tega ne zmoreš, pomaga ti milostna Mati, a ne z nebištvem, neobveznim, sladkobnim govoričenjem, temveč z resnim navodilom, ki ti kaže pot v odrešenje:

„Teci, teci, grešni človek,
tja k drevesu suhemu.
Tamkaj kleči, tamkaj moli,
da se drevce ozeleni.“

Še bolj kot pesem o človeku — zgrevaniku, pa je morala biti nekoč priljubljena pesem o Mariji, ki gre ali „raz vaško stran na Štajersko“ — ali „na svete Zalostne gore“ — ali „z Vogrskoga“ — ali enostavno „na božjo pot“. Ze ti primerki kažejo številne enačice te pesmi. Pa to še niso vse. Živo nam bo pokazal koncert pestrost teh enačic, saj jih je kar pet na pet različnih melodij na programu. Enačice in številne različne melodije ene in iste pesmi iz najrazličnejših krajev, koder biva slovenski rod, nam priča, kako globoko se je dojmila našega naroda podoba Marije, ki mora v begunstvo, na beg v Egipt, kajti ta dogodek iz Marijinega življenja je bržkone vir za vso fantazijo, ki jo razvija ljudstvo ob ustvarjanju te pesmi. Ob enačicah moremo slediti razvoju, ki ga je imela ta pesem. Naš koroški rojak in veliki znanstvenik, prof. dr. Ivan Grafenauer pravi, da je najstarejša oblika te pesmi, ki nam je še ohranjena, ona iz Zilje. Naj sledi tukaj, kolikor pač mogoče, besedilo pesmi same:

Marija vzdigne se noj gre,
noj gre na svete Zalostne gore.
Marija j' do vode pr'šla,

brodarja lepo prosila.
„Prepelji me za božji lon,
za božji lon, nebeški tron.“
„Jaz ne peljam za božji lon,
pa tud' ne za nebeški tron.
Peljam te le za tolare,
za ruse, zlate, rumene.“
Marija vzdigne se noj gre,
noj gre v silne te vode.

Tako daleč Ziljska. Enačice pa pripovedujejo dalje:

Marija sveti križ stori,
naravnost čez morje hiti.
Pred njo se je razgrebalo,
za njo se je zagrebalo.
Mornar začne najprej vozit,
al' barka se začne topit.
„Pomaj, pomaj, Marija ti,
Marija sedem žalosti.“
Marija mu pa govori:
„Ne morem jaz pomagati.
Pomagajo naj krajcarji
in tisti beli zeksarji!“

Še nadalje se enačice spet ločijo. Po njih se zaključujejo z moralnim naukom:

Poslušajte, kristjani vi:
Tako se vsakemu godi,
Tako se vsakemu godi,
Kdor prav Marije ne časti.

Po drugih enačicah mornar, čigar hiša gori, še najprej prosi: Marija naj bi se usmili in ogenj ugasne. Druge pa še spet vedo, da se mornar v sili spreobrne, ladja se dvigne iz vode in plava dalje. Spet se priključuje moralni nauk — to je že prav moderna enačica, ki z današnjim izražanjem končuje pesem:

Se vsmili Jezus grešnikov,
se ti usmili revežov.
Gospoda ljubi le Boga
in ljubi svoj'ga bližnjega.
Saj niso vse le krajcarji
in tisti beli zeksarji.
Nam več velja še božji lon,
nam ljubši je nebeški tron.

Tako se konča ta pesem z izpovedjo, da je nad materialnim svetom še drugi, duhovni in nadnaravni svet.

Kakor se na prvi pogled zdi, da bo koncert nekako dolgočasen, češ da bo ponavljal iste pesmi, isto besedilo, moramo reči: saj prav to bo mikavnost koncerta, ker bomo nekako lahko gledali pestrost, s katero je obdal narod v eni in isti pesmi podobo Matere, tako po izvedbi pripovedovanja kot po muzikalni strani, pa tudi nekako razvoj, ki ga je naredila ta pesem. Ziljska se glasi še v starih cerkvenih tonih, marsikdo bo rekla, da je v molu. Druge pa v nam danes domačem ritmu in duru.

S tem pregledom pesmi koncerta naj bi se olajšalo ali pa še povzdignilo razumevanje za naše stare kulturne zaklade, iz katerih nam odseva narodova duša. Morebiti se nam bo ob teh pesmih in tem koncertu dvignilo tudi spet zanimanje za eno ali drugo od njih, da jo bomo sprejeli v vrsto onih naših narodnih, ki jih dandanes bolj radi pojemo, morda bo tudi v naših dušah odjeknila spet ona struna, ki samo rahlo še brni med modernim šumom, kakor da nismo potomci naroda, ki star je dolgih tisoč let, naroda, ki moder je ko kralj Matjaž.

Narodna noša na koncertu 10. V.

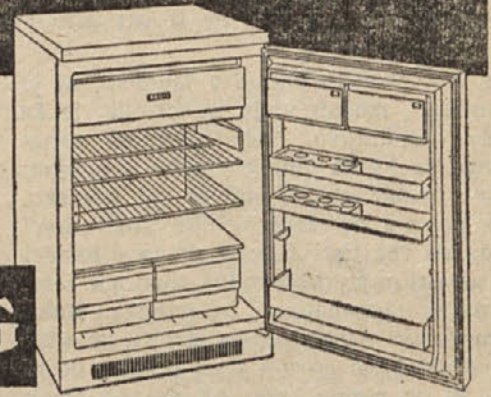
Kako pa naj bi sicer bilo? Narodne, same narodne pesmi, kaj se poda k njim kot praznični okvir boljše kot pa narodna noša? Modernega bo sicer okoli nas dovolj, dvorana, obleke. Zato bodo dekleta zbora, ki bo pel ta koncert, nastopila v narodni noši, in ker je zbor iz Podjune, kajpada v podjunski narodni noši. Blago za to nošo je bilo posebej tkano in barvano. Barvano pa tako, kot je to vseč našim očem: živo, bujno, ne motno in hladno. Pripomogla je do blaga znana trvdka Janesch v Celovcu, obleke je pa izdelala skrbno in čedno šivilja-mojstrinja Huterjeva v Sinči vesi. Tako naj bi tudi v zunanem okviru imel koncert kar se da narodni pesmi primerno obliko. Tako se bo tudi najlepše skladal z namenom: podajati iz davnega kulturnega zaklada narodovega našim časom in stremljenjem novih pobud, da bodo novi časi organsko rasli iz naših tal ali pa, če že sprejemamo veliko novosti od drugod, da pri tem ne pozabimo na svojskost, temveč našo tradicijo harmonično spojimo z moderno dobo.

Boljše hlajenje z

AEG-SANTO

Vsa živila ostanejo okusno sveža. Hlajenje v AEG-SANTO pomeni varčevanje denarja. AEG-hladišniki SANTO s prostornino od 115 do 280 litrov. Širok zmrzovalni prostor! Magnetsko tesnilo! Velik ohlajevalni prostor z normiranimi merami vključno varčevanju s prostornino!

AEG



Trojni srebrnomašniški jubilej v Celovcu

V nedeljo, 19. aprila, so obhajali v tukajšnji kapucinski cerkvi trije gg. patri svoj srebrnomašniški jubilej in sicer gvardijan p. Heribert Gradl, p. Marko Horegs in p. Hildebrand Urdl.

Nekoliko pred 9. uro dopoldne se je razvil iz samostana v cerkev slavnostni sprevod, v katerem so dve majhni deklici in en deček nosili na blazini tri srebrne venčke — simbol jubileja — in cvetje ter so nato v cerkvi s pomembnimi deklamacijami orisali lepoto in važnost duhovniškega stanu.

Pri nato sledeči slavnostni sv. maši, katero je daroval č. g. gvardijan ob asistenci ostalih dveh jubilarov, je bil navzoč tudi prejšnji gvardijan — p. Berthold, ki je sedaj že nekaj let v kapucinskem samostanu v Linzu. Slavnostni govornik p. Emilijan Faustmann iz Gmundna je v svoji kratki, a jedrnatih pridigi prikazal veliko pomanjkanje duhovnikov oziroma redovnikov. Glavna misel njegove pridige je bila v poudarku, da je „najboljše komaj dobro za Boga“, hoteč s tem reči, da je napačno naziranje onih, ki mislijo, da naj gre v duhovniški oziroma redovniški stan oni, ki sicer ni spo-

Slovensko prosvetno društvo v Štebnu v Podjuni vabi na koncert, ki bo v četrtek, 7. maja, ob 20. uri zvečer v prosvetni dvorani.

Vsi prisrčno vabljeni.

soben za kak svētni poklic. Nato je prikazal neumorno delovanje vseh treh slavljencev: p. gvardijana kot skrbnega vodje samostana in spovednika, p. Hildebranda kot dobrega pridigarja (tudi v televiziji smo že nekajkrat v zadnjem času imeli priliko občudovati njegov pridigarški dar v uri „duhovnega nagovora“) ter p. Marka kot vzornega spovednika in tolažnika ubogih in bolnih.

Slovesnost je pri sv. maši povzdignil cerkveni zbor: ob spremljavi manjšega godalnega orkestra je pel Haydnovo mašo „sv. Janeza od Boga“ pod večšim vodstvom njegovega dirigenta g. majorja Pucherja. — Slovesni Te Deum in blagoslov sta zaključila to lepo slavje, ki so se ga udeležili številni verniki in prijatelji tuk. kapucinskega samostana.

Tudi mi se pridružujemo vsem dobrim željam slavnostnega pridigarja in želimo vsem trem slavljencem še mnogo zdravih, blagoslova polnih let pri delu za reševanje duš v vinogradu Gospodovem!

SKOCIJAN (Razveseljivo popoldne)

Po precejšnjem presledku je zopet zavladalo tretjo povelikonočno nedeljo v naši farni dvorani novo življenje.

To nedeljo nas je obiskala radiška prosveta in priredila prav lepo, poučno igro: „Počeni prstan“. Pisatelj te igre mi ni znan. Ako hočemo biti nepristranski v oceni igre, moramo priznati, da je jako poučna.

V igri se prikaže v lepi obliki ljubezen, požrtvovalnost, poštene, značajne ženske, ki zapusti svoje majhno dete in moža, da si ohrani mirno vest pred Bogom in poštenost pred ljudmi. Veliko je pretrpela v odsotnosti od svojih v teku petih let. V sodobnosti nam primanjkuje takih posnema-

nja vrednih zgledov. Povzročiteljica tega trpljenja je bila hudobna tašča Urša.

Izvedba te igre je precej težka in zahteva izvežbanih igralcev. Tu ne smemo prezreti vloge junaške Jerice. Ona je odlično rešila to vlogo, ker se je popolnoma vživela v snov te igre. Isto velja tudi za zlobno Uršo in moža Petra. Ne mislimo pa zapostaviti tudi drugih igravcev, ki so lepo izvedli svoje vloge. Predvsem pa moramo priznati za lepo prestavo vse priznanje g. Wrulichu kot požrtvovalnemu režiserju in odličnemu pevovodji. Pretresljiva igra in njena izvedba je globoko segla v duše gledalcev, ki so tako lepo in pazljivo sledili razvoju. Njihove rosne oči so nam bile priča te moje trditve.

Uvodoma je pozdravil udeležence g. urednik Janko Tolmajer. V svojem nagovoru je poudarjal važnost, potrebo, vrednost dandanes, da človek obvlada več tujih jezikov. Največjo neznačajnost pokaže pa ta, ki zavže svojo materino govornico. Neznačajnost človeka se pa pojavlja pri takih tudi v drugih priložnostih, okoliščinah. Na žalost se opaža ta žalostni, pogubni pojav tudi v naših krajih. Veliko naših letoviščarjev se čudi temu pojavu. O tem sem sam priča.

Udeležba je bila nad pričakovanjem. Prišli so tudi od daleč. Med občinstvom je bilo slišati splošno pohvalo: „Nismo vedeli, da imajo Radiše tako izvežbane in sposobne igravce... Škocijan je še daleč za njimi... Ni nam žal, da smo prišli gledat.“

Radiški pevski zbor je zaključil svojo uspešno prireditev z veselo pesmijo. Nastopil je moški zbor, s solopetjem svojega požrtvovalnega pevovodje. Iz vsebine je odmevalo in se tudi poudarjalo, da se je cel dogodek razvijal in srečno končal pod močnim vodstvom Marije, v katero je Jerica stavila vse svoje močno upanje. Zato so pevci, spremljani od gledalcev igre, zadovoljni in veseli za lepo popoldne, dvignili svoje glasove in zadonela je lepa udomačena slovenska pesem: Marija, skoz življenje“.

Domači g. župnik Koglek so se veseli zahvalili radiškim gostom z radostnim vzklikom: „Se in še na svidenje...“

DRAŽBA RUMENEGA GOVEDA V ŠT. VIDU OB GLINI

Drugi spomladanski sejem „Zivinorejske zveze“ za rumeno govedo na Koroškem bo v torek, 5. maja, v hali za rejo živali v Št. Vidu ob Glini.

Na sejem bodo prignali: 40 bikov in 20 krav (pretežno breje telice).

Vse živali so potomke iz Nemčije uvoženih frankenskih bikov (Franken = severni del Bavarske). Prignane živali so popolnoma zdrave.

V ponedeljek, 4. maja, ob 13. uri bodo govedo ocenjevali. Dražba sama pa se bo začela v torek, 5. maja, ob 10. uri dopoldne.

MOTORNE VERIŽNE ŽAGE (Motorkettensägen)

znamk Stihl, Jonserseds, Pioneer in Solo naročite najceneje pri domači tvrdki

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. DOBRLA VES - Eberndorf
Telefon 04237 246

Ugodni plačilni pogoji — tudi na obroke.
— Priložnostni nakup že rabljenih žag.

Od kod zavedna mladina...

Ena najbolj bolečih ran na telesu slovenskega dela Koroške je pojav, da otroci slovenskih staršev vedno bolj „po nemški marjajo“. Saj niso redke vasi, ko slišimo, da starejši med seboj samo po slovenje govorijo, a njih otroci pa jo ne le v šoli, temveč tudi na cesti ali pri igranju „po nemški dajejo“. Da je tako, je gotovo mnogo kriva naša šola, kjer otroci skoro nič slovenjega ne slišijo, zlasti ne iz ust učiteljstva.

Da ima otroško okolje v javnosti, ki je pomembno, močan vpliv na otroka, je še nekako razumljivo. Nekaj povsem nenaravnega pa je, da mnogo staršev s svojimi malimi otroki govori največ po nemško. Tako postaja za take otroke „materina“ beseda ne več tista beseda, ki jo v resnici mati govori in je njena rodna govorica, temveč nekaj nedomačega, nelastnega. Kako pač mora biti v duši takega otroka, ko sliši, da v družini vsi govorijo med seboj z besedami, ki so njemu tuje. Ali se tak otrok še čuti, da je njih otrok...

Nekateri starši opravičujejo to svoje nenaravno ravnanje z izgovorom, da mora njih otrok znati nemško, da mu bo lažje v šoli. Toda stara izkušnja uči, kar more vsak pravičen učitelj tudi potrditi, da se slovenski otroci mnogo boljše nauče pravilne nemščine v ljudski šoli, če jih niso s slabo nemščino že prej pokvarili starši.

Toda zakaj to razmišljanje ob gornjem naslovu članka? Že v članku „Kam se mladina usmerja“ je bilo rečeno, da je prvi temelj človekove rasti družinsko okolje. Kar mlad človek v družini sliši in vidi, to se najgloblje vtisne v njegovo dušo. In prav v tem je velik vzrok, da je pri nas toliko mladine, ki je versko in narodno nezavedna, indiferentna, ker v družini mlad človek ne dobi tega, kar mu je za njegovo zdravo rast v versko in narodno zavednega človeka potrebno. S tem namreč, da vzbudijo starši v mladini ljubezen do vsega, kar je krščanskega in slovenskega, jo že v nežni mladosti naučijo slovenske govorice, molitev in pesmi, ji dali občutiti lepoto slovenskih navad in verskih običajev, jo vpeljali v prvo črkovanje slovenskih besed, ji dali v roke zgodbe svetega pisma ali molitvenika, s tem postavljajo najtrdnjši temelj njeni ljubezni do doma in naroda.

Iz teh osnov zdrave in naravne vzgoje bo mladina sama nadaljevala z veseljem, zaupanjem in ponosom svojo pot v smeri naravnega razvoja v jasno gledanje na vprašanja življenja z vidika vere in narodne pripadnosti. Taka mladina se bo zato rada odzvala vabilom katoliških organizacij in bo sodelovala na sestankih, prireditvah in drugih akcijah v versko-narodnem duhu. Ti pripomočki, ki so dopolnili k družinski



ZA MLADINO IN PROSVETO

„Nihče me ne razume“

Večina mladih ljudi se danes pritožuje, da jih starejši ne razumejo. Starši, profesorji in tudi duhovniki so sicer ljudje, ki vedo veliko in imajo življenjske izkušnje, toda mladine druge polovice XX. stoletja baje ne znajo razumeti. Današnja miselnost in okusi so različni od prejšnjih, tako da mislimo, da je samo sedanje nekaj vredno. Starejši pa nas menda ne razumejo in ne znajo čutiti z nami. Mnogi mladi ljudje se zato čutijo prav nesrečne.

Mislím, da je to pretirano in ni nujno. V družini, kjer se starši zavedajo svojih dolžnosti in so otroci deležni skrbi in toplote, ne more biti nikoli trenja med generacijami. Isto velja tudi za organizacije in druge skupnosti.

Iz filmskega sveta

CHARLIE CHAPLIN STAR 75 LET

Menda res ni filmskega igralca, ki bi v svojem življenju želel toliko uspehov kakor znameniti filmski komik Charlie Chaplin. Čeprav nastopa že dolga leta v filmu, je še vedno privlačen in privablja smeh do solz s svojimi originalnimi nastopi. Pred kratkim je obhajal svojo 75-letnico življenja in je še vedno čil in poln dovtipov. Bavi se trenutno z mislijo, da izda svoje spomine. Sicer pa skrbi za svojo številno družino; pred par leti je dobil desetega otroka.

Chaplin pomenja za film izredno osebnost. Že leta 1917 je dosegel izredne uspehe, saj mu je nekaj njegovih filmov prineslo 25 milijonov dolarjev. Chaplin je imel kar svoj filmski atelje, za katerega je sam pisal besedila, sam je snemal in tudi kar

vzgoji, bodo postali v kritični razvojni dobi mladini nujno potrebni. Česar namreč ne morejo od mladega fanta, dekleta čestokrat doseči starši, v tem zlahka vpliva prijatelj, svetovalec, predavatelj, tiskana beseda, družba, organizacija. Usodne važnosti je, kakšne so te. Ne moremo zato razumeti staršev, ki ne storijo vsega, da se njihova mladina pridruži katoliškim organizacijam, ki edine morejo naši mladini nuditi s svojim vzgojnim prizadevanjem to, kar današnja mladina tako potrebuje.

Razumljivo je, da novi rodovi hočejo novih doživetij, materialnih in duševnih. Toda vse te novosti, ki so seveda nujno potrebne za napredek človeštva, morajo rasti iz starih korenin, ki so jih pogonale vse prejšnje generacije. Zato moramo tudi mi, današnja mladina, razumeti starejše in sprejemati vse resnične vrednote, ki so jih uveljavili v kulturi in napredku. A tudi oni bi naj morda včasih malo bolj skušali razumeti naša prizadevanja in razpoloženje, saj ni vse, kar danes nastaja in se uveljavlja, smešno in obsodbe vredno.

Samo v soglasju med starim in novim bo mogoče doseči tisto pravo skladnost, iz katere bo lahko rastle lepa bodočnost.

sam režiral. Število filmov, v katerih nastopa Chaplin, je brez števila in so še vedno hvaležen repertoar na filmskih programih.

Chaplin je bil rojen leta 1889 v Londonu kot sin igralske družine. Največ je preživel v Ameriki, od koder se je leta 1952 vrnil v Evropo in živi sedaj v Švici. Pri njem je še njegova žena, ki je hčerka znamenitega ameriškega dramatika O'Nella, in otroci. Svojo vilo ima ob Zenevskem jezeru v mestecu Vevey.

O Chaplinu je težko izreči točno opredelbo, kaj je pravzaprav bil. V njem se namreč družijo izreden komik s pikrim satirikom in oster tožnik s smehljajočim modrecem.

„CLEOPATRA“, NAJSLABŠI FILM

Mnogo je bilo že napisanega o monumentalnem filmu „Cleopatra“; kajti ob njem je bilo toliko zapletljajev in spletk, kot morda še pri nobenem filmu do sedaj. Ogromne vsote denarja je požrlo snemanje filma in filmski igralci, a kar je najhujše, je oca tega filma tudi zelo slaba. To pa je vsekakor slaba tolažba za filmsko podjetje, ker mu na ta način grozi finančni polom.

Tako je nek ameriški list univerze v Cambridgeu imenoval „Cleopatra“ kot najslabši film leta ter ga ocenil kot najslabši film celega stoletja.



Otroški
kotiček

O POSTANKU

Borovljah in Tržiča

(Koroška pripovedka)

V starih časih je bilo, ko je velikanski zmaj drvel čez visoke Alpe in dirjal tudi na Kranjsko. Bil je tako silen in ogromen, da se je sesula vsaka gora, kamor je stopila njegova mogočna taca.

Sedanji trg Tržič takrat ni stal tam kakor dandanes, ampak na južni strani Košute. Ko je lomastil zmaj čez Karavanke, je stopil tudi na Košuto. Zaradi njegove teže so se krhale velike skale in zagrmelo v dolino ter sesule nekdanji Tržič. Prebivalci so se deloma naselili v novem Tržiču, kjer zdaj stoji, deloma pa v Borovljah na Koroškem.

Po zgodovinskih listinah je bil leta 1348 velik potres. Tedaj se je odcepil tudi del Dobrača, zasul Podklošter in mnogo vasi v Ziljski dolini.

URA

Kdo pa sta ta bratca dva, ki noč in dan potujeta in se nikjer ne ustavita, v krogu se vrtila, drug drugega lovita?

Prvi je majhen — ure lovi, drugi je velik — minute podi. Mali je len, se komaj premika, nič ga preveč po svetu ne mika.

Veliki pa nič ne hrani nog, v eni uri preteče pot okrog in okrog. Ko malega sreča, se niti eno sekundo ne ustavi. Mimo steče, lepo ga pozdravi in reče:

„Pohiti, bratec ti, pohiti, čas beži!“

UGANKA

Duše nima,
brez skrbi je,
srca nima,
vendar bije,
nima nog,
gre okrog.

Henrik Sienkiewicz: 18

OBLEGANJE

Jasne gore

V službi Najsvetejše

Zgodovinska slika iz švedsko-poljske vojne

Istočasno pa so se mnogi vojaki, izkoriščajoč premirje, stiskali še bliže k zidovom, ne da bi prenehali se rogati, zasramovati, kleti, izzivati. Cele trupe so se pomikale gori; stali so tako na gosto, kakor bi se pripravljali na naskok.

V tem pa Kmitic, katerega niso vkovali, kakor je prosil, res ni mogel več zdržati in je izstrelil iz topa v največji kup s takim uspehom, da je položil vse one vojake, ki so bili nasproti žrelu. Bilo je to kakor geslo, zakaj takoj so brez povelja, da, proti poveljem zaigrali vsi topovi, počile vse risanice.

Svedje, ki so bili izpostavljeni ognju od vseh strani, so začeli z vpitjem in tuljenjem bežati od trdnjave, gosto padajoč po poti. Čarnecki je priskočil h Kmiticu.

„Ali veš, da dobiš za to kroglo v glavo?“
„Vem, saj mi je vseeno! Naj me!...“
„Če je tako, pa meri dobro.“

Kmalu pa mu je vendar zmanjkalo cilja. V švedskem taboru je medtem nastala velika zmešnjava. Bilo pa je jasno, da so švedje prvi prekršili premirje, da je moral sam Müller dati Jasnogorcem prav.

Še več, Kmitic sam ni pričakoval, da je najbrž s svojimi strelji rešil življenje obema redovnikoma, zakaj iz njih se je Müller dodobra prepričal, da so redovniki bili pripravljene žrtvovati oba sobrata za korist cerkve in samostana. Strelji so mu pri tem

zabili v glavo tudi misel, da ne zasliši iz samostana nič drugega razen podobne grome, čim pade z glave poslanec le en las.

In drugi dan je povabil oba ujeta redovnika na kosilo, naslednjega dne ju je pa poslal v samostan.

O Kordecki je jokal, ko ju je zagledal, vsi so ju objemali in strmeli, ko so slišali iz njiju ust, da imajo zahvaliti svojo rešitev baš onim strelom. Prior, ki se je poprej jezil na Kmitica, ga je takoj poklical k sebi in rekel: „Jezil sem se, ker sem mislil, da si ju pogubil, toda najbrž te je navdahnila najsvetejša Devica. To je znak njene ljubezni; veseli se!...“

„Oče, najdražji, ljubljani, ali ne bo več pogajanj?“ je vprašal Kmitic, poljubujoč mu roke.

Toda komaj je izpregovoril te besede, komaj je končal, že se je oglasila pri vratih tromba in nov Müllerjev poslanec je prišel v samostan.

Bil je to gospod Kuklinovski, polkovnik prostovoljnega prapora, ki se je vlačil za Švedi.

V tem polku so služili največji veterjnaki brez vere in časti, po večini krivoverci, kot luteranci, arianci, kalvinisti. S tem se je razlagala njihova prijaznost do Švedov. Toda v Müllerjev tabor jih je gnala zlasti želja po ropu in plenu. Ta drhal je bila sestavljena iz zlahte, pregnanjancev, ljudi, ki so zbežali iz ječ in iz rabljevih rok, iz družbe obešenjakov, ki so se rešili vrvi. Bila je nekoliko podobna nekdanji Kmitičevi družbi, le da so se Kmitičevi ljudje bojevali kakor levi, ti pa so rajši ropali, posiljevali po dvorih plemkinje ter razbijali hleve in skrinje. A tudi Kuklinovski ni bil podoben Kmiticu. Starost je pobelila njegove lase, obraz je imel naguban, predrzen, nesramen.

Nenavadno izbuljene in grabežljive oči so kazale nasilnost njegovega značaja. Bil je to eden tistih ljudi, ki so radi razuzdanega življenja in neprestanih vojn izgubili vsak čut vesti. Takih ljudi se je po tridesetletni vojni mnogo potepalo po vsej Nemčiji in Poljski. Bili so pripravljene služiti vsakemu in mnogokrat je le slučaj odločil, na katero stran so stopili.

Domovina, vera jim je bila popolnoma neznana. Poznali so le vojaško življenje. V njem so iskali zabave, koristi in pozabljenja. Ko pa so se odločili za kak tabor, so vendar služili precej zvesto, to pa iz neke vojaško-razbojniške časti. Tak je bil tudi Kuklinovski. Strog pogum in neizmerna trmoglavost sta mu pridobila ime med postopači. Lahko mu je bilo tedaj nabirati ljudi. Svoje življenje je preslužil pri raznih vrstah orožja in v raznih taborih. Bil je na Siči ataman¹⁶; vodil je polke na Valaško in v tridesetletni vojni je zbiral v Nemčiji prostovoljce. Kot poveljnik konjenice si je pridobil nekaj slave. Njegove krive noge so kazale, da je večidel svojega življenja prebil na konju. Bil je suh kakor treska in od razbrzdanega življenja nekoliko upognjen. Na vesti je imel mnogo krvi, prelite ne le v vojni. Vendar po naravi ni bil popolnoma slab. Včasih je imel tudi plemenite nagibe. Bil pa je pokvarjen in nesramno predrzen. V pijanosti je večkrat govoril svojim zaupnim tovarišem: „Zgodilo se je marsikaj, radi česar bi me morala strela udariti, a me ni udarila.“

Ta nekaznjeno je storila, da ni verjel v pravičnost božjo in v kazen ne le v tem živ-

¹⁶ Sič = kovaško središče v Ukrajini; ataman = kovaški poveljnik.

¹⁷ Astrologi so iz zvezd prerokovali bodočnost.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Kako so šli Butalci v Beljak po solato

Butalcem je pošla solata in je bilo to nerodno ne le za kuho in za gospodinje, nego tudi za butalski žep, kajti niso kaj vedeli in kam, kadar so prišli v trgovino po solato in jim je od stotaka ostal drobiž, in to ni bilo redkokrat.

Pa so moževali in nazadnje sklenili: ni drugače, treba vzeti obmejno propustnico in z njo v Avstrijo po zelenjavo, kajti je tam lepša in cenejša. Dejali so: pot da bo dolga in da vzamemo salamo in kruh s seboj, da ne bodo trošili šilingov po restavracijah. In še za stran švercanja so moževali, ali bi kazalo vzeti kaj več dinarjev na pot, kot je dovoljeno, kajti je carina neznanjsko sitna in so na meji vsake sorte pregledi.

Je dejal najpametnejši: „Stotaki se najbolje menjajo. Veste kaj, dajmo vsak svoj denar Piškurjevemu Ražmu, največjo ima številko čevljev, lepo naj spravi stotake pod podplat in ne bo taka škoda, če ga cariniki dobe, kajti bodo pobrali denar samo enemu, drugače pa se zna pripetiti, da ga pobero dvema ali vsem.“

Pa so sklenili, da je ta beseda modra, in so kupili povratno karto za vlak in se odpeljali.

Vozili so se skozi tunel in mimo dveh carin, da so prišli v prekrasno mesto Beljak. Tam je zelenjava, da pokajo izložbene šipe od nje in se tej zelenjavi pravi Gemüse.

Tam zelenjavo tudi prodajajo. Pa so nakupili Butalci dvanajst mrež zelenjave vsak: solate, paradiznika, cvetače, paprike in kar je še take reči, in so Beljačani jako prijazni ljudje: dovolili so jim, da lahko še pridejo, kadar jim bo česa treba za denar.

Butalci pa so bili silno zadovoljni in so stopili še po drugih trgovinah, da zapravijo prišvercani denar — potem bi krenili zopet domov.

Pa je bila tudi v drugih trgovinah čisto drugačna postrežba kot v Butalah in se je Butalcem zgodilo, da so bili novi od podplato do frizure, še preden so utegnili povedati, kaj bi pravzaprav radi. In so bili oblečeni in obuti tako lepo, da drug drugega niso več poznali, nego so se izpraševali, iz katere občine si in kam si namenjen.

Ta reč jim ni bila všeč. Natovorili so mreže z zelenjavo, odpravili se na pot v Butale in so jim begale glave nemajhne skrbi, kako priti mimo carine.

Sedeli so v čakalnici in tedaj se jim je zahotelo južine.

Izvelkli so salamo in kruh in ju pričeli

natepavati. K salami in kruhu gre zelenjava, postavim paradiznik ali paprika. Pa so barali v kolodvorski restavraciji in prosili natakarka za paradiznik ali dva. Ni ga imel ali ga ni maral dati ali jih ni razumel: ne v tej restavraciji ne v drugi niso dobili paradiznika ne paprike. In so suho morali jesti salamo. Ni jim dišala. Žejni so šli na vlak: salama in kruh brez zelenjave ni južina!

Ko pa so se pričeli z mrežami prerivati na vlak, so se jim lica zasmejala do ušesa: „Iskali smo paradiznik in papriko po restavracijah, pa ju imamo dvanajst mrež, hvala švercanju!“

Bili so potolaženi in so se žurili proti Butálam.

Čim bolj pa so se bližali domači občini,

Karel Rojšek:

ŠTEMPIHAR

Gospod graščak je pa takoj velel, naj neseta culo s tobakom v klet. Rečeno, storjeno. Past za grešnika je bila nastavljena, tako je namreč gospod računal, da bo Joža šel po tobak v klet, za njim pa se bodo težka vrata zaprla. Na Jožetovo glavo je bilo baje že gotova vsota razpisana. Tlestinil je gospod z jezikom, pomel si roke in mislil na nagrado. Res je bil graščak lisjak, toda tukaj se je zmotil.

Jožeta je rodila kmečka mati, to je res, toda v nevarnih situacijah se je Jože še zmiraj znašel poprej kot katerikoli drugi. Ko se zbudi in ne vidi tobaka v veži, povpraša krčmarja, kje da je, nakar mu ta pove kako in kaj. Jože pa naravnost pred graščaka. Hej Zlahtni gospod, dajte mi tobak nazaj! V kleti doli leži, kar pojdi ponj. Ja, vi že pravite tako gospod, ampak to je čisto drugače. Kdor je tobak v klet shranil, naj ga še gor prinese, in pri tem pogledal prežlahtnega, kot bi se za Grintovcem zabliškalo. Gospod se je bal osvete, velel hlapcema, da sta culo s tobakom zopet privalila iz kleti, ker je pač poznal Štempiharja. Mož se prikloni, prime z roko za culo, jo vrže čez ramo, se obrne h graščaku in pravi: „No, gospod pa buhlonaj, da ste mi tobak tako dobro shranili in odide.“

Nekoč so ga pa le ujeli in v spremstvu osmih biničev s cesarsko pošto odpeljali na Dunaj. Tam so mu visoki gospodje, ki so

bolj jim je rasla skrb, ali so pravi ali niso pravi. Preden so jih šilingi zanesli v trgovine, so bili še pravi, potem pa so se izprevrgli.

Pozno zvečer so dospeli v Butále in izstopili iz vlaka. S strahom je vsak stopil v svoj blok, ponižno pozvonil in vprašal, ali je gospodar doma.

Pa so povsod prejeli odgovor, gospodarja da ni in da je šel v Avstrijo.

Sedaj se je vsak oddahnil in je rekel: „Hvala švercanju, pravi sem! Če bi pa zdajle gospodar bil doma, joj meni, ne bi zvedel, kdo da sem in kam naj se obrnem. Še pokojnine bi mi, rajtam, ne priznali!“

In so bili zelo veseli in ko so jih izpraševali, kakšno mesto je Beljak in ali je postavnejše od Butal, so dejali: „Kaj bo postavnejše — niti enega kupa snega ni več na cestah, da bi človek za njim počenil, kadar je nuja!“

Milčinski - Novak

(3)

Pobratimija

Naj čuje zemlja in nebo,
kar zdaj pobratimi pojo!
Naj se od ust do ust razlega,
kar tu med nami vsak prisega:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj.

In ko ločitve pride čas,
na razna pota žene nas,
tu na, pobratim, roko mojo,
ti pa podaj desnico svojo:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj.

Beseda dana, vez velja!
Ne zemlje moč, ne moč neba
in ne pekla ognjena sila
vezi ne bode razrušila:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj!

Simon Jenko

Šentjurški griček

Griček je vzkipek nam sred ravnine
kakor valček iz morjā globine.
Cerkvica „Šentjur“ na njem je ladja,
ki na morju je razpela jadra.

Krog te cerkvice kipé valovi:
polje, travnik, hribi in bregovi.
Zdaj se v ladjico priguga kapitan —
oj pozdravljen! — ta je naš kaplan!

Ze se v cerkvi zvonovi oglasijo,
vabijo mornarje, ki čez val hitijo:
deklince, žene, može in fante jake,
naj pospešijo čez val korake —

čez polje in breg in hribe valovite
skozi sončne žarke v dol razlite,
vse hiti, vse ladja bo sprejela,
vse srčno bo cerkvica objela.

Sveti Jurij v božji ladji tam na gričku
sulico drži ponosno na konjičku;
z njo pošast peklensko bo prebodel,
da tako bo zlodeju lepo zagodel . . . !

Vernikom je pridigal gospod kaplan
kot mornarjem grešnim — kapitan:
Če ne boste vsi — kot sveti Jurij,
vas hudič bo vzel ob zadnji uri!

Le zabodite, kot Jurij, strast telesa! —
da mornarji vsi prijadramo v nebesa.
Zagrmelo je veselo zdaj s topičev,
da odjeknilo z bregov je, polja in vseh
gričev.
M. H.

tudi vzorno vojaško obnašanje mladega junaka.

„Vojak takoj spozna pravega vojaka,“ je rekel dvigajoč roko h klobuku. „Nisem se nadejal, da imajo menihi tako izborne oficirje v svoji službi. Kakšen čin, prosim? . . .“

Kmiticu, ki je imel gorečnost vsakega novospobrnjenca, se je kar gabilo zlasti pred Poljaki, ki so služili Švedom; vendar se je spomnil še nedavne jeze o Kordeckega in važnosti, s katero je meril pogajanja, zato je rekel hladno, a mirno: „Jaz sem Babinič, nekdanji polkovnik litvanskih vojsk, sedaj pa prostovoljec v službi najsvetejše Device.“

„Jaz pa sem Kuklinovski, tudi polkovnik, o katerem si že moral slišati, gospod, zakaj ob času marsikatere vojne se je spominjalo to ime in ta sabljica (tu se je udaril po boku) ne le v ljudovladi, temveč tudi za mejo.“

„Klanjam se,“ je rekel Kmitic, „slišal sem že.“

„No, prosim . . . gospod je torej z Litve? . . . Tudi tam so slavni vojaki . . . mi se dobro poznamo, zakaj trombe slave se slišijo od enega konca sveta do drugega. Ali si poznal, gospod, nekega Kmitica?“

Vprašanje je padlo tako naglo, da je stal gospod Andrej, kakor bi bil pribit.

„Čemu vprašuješ po njem, gospod?“

„Ker ga imam rad, dasi ga ne poznam, ker sva si podobna kakor par čevljev . . . in to vedno ponavljam: ljudovlada ima samo dva prava vojaka (oprosti, gospod!): mene v kraljevini, a Kmitica na Litvi . . .“

„Da bi te strela!“ je mislil Kmitic.

Toda spomnivši se na poslanski značaj Kuklinovskega, je odgovoril glasno: „Osebeno ga nisem poznal . . . Toda vstopi, gospod, zbor že čaka tam!“

Po teh besedah mu je pokazal vrata, iz katerih je stopil duhovnik, da bi sprejel gosta. Kuklinovski je šel z njim v zborovalnico; poprej pa se je še obrnil h Kmiticu.

„Milo mi bo, gospod vitez,“ je dejal, „če me pri povratku spreliš ti in ne kdo drugi.“

„Čakal bom tu na vas, gospod,“ je odgovoril gospod Kmitic.

In ostal je sam. Čez nekaj časa je začel korakati sem ter tja z naglimi koraki. Razburila se je v njem vsa duša, a skozi srce je krožila kri, črna od jeze.

„Smola se tako ne drži obleke kakor neslava imena!“ je mrmral. „Ta lopov, ta stari pes, ta izdajalec se drzno imenuje mojega brata in me smatra za tovariša. Oj, kaj sem dočakal! Vsi obešenjaki se me oklepajo, a noben pošten človek se me ne spominja brez studa. Malo sem še napravil, malo! . . . Da bi mogel tega lopova naučiti . . . Ni mogoče, zapomnim si ga pa le . . .“

Posvetovanje v zborovalnici je trajalo dolgo. Nastala je tema.

Kmitic je še vedno čakal.

Naposled se je Kuklinovski pokazal. Njegovega obraza gospod Andrej ni mogel ugledati, toda iz sopenja je sklepal, da se mu naloga nikakor ni posrečila, zakaj še do govorjenja mu je minilo veselje. Šla sta torej nekaj časa molče, medtem pa je sklenil Kmitic zvedeti resnico, zato se je namenoma delal, kakor bi sočustvoval: „Gotovo nisi ničesar opravil, gospod . . . Naši menihi so trdoglavi, a med nama rečeno (tu je znižal glas) — ne delajo prav, saj se vendar ne moremo braniti večno.“

Gospod Kuklinovski je obstal in ga potegnil za rokav. „Torej misliš tudi ti, gospod, da ne delajo prav? Imaš razumek,

imaš! Menihe zmeljemo na otrobe — jaz sem porok za to! Kuklinovskega nočejo poslušati, poslušali bodo pa me.“

„Poglej, gospod, meni tudi ni zanje,“ je odgovoril Kmitic, „temveč za mesto, katero je sveto — ni, da bi govoril — . . . zakaj čim kasneje se poda, tem težji morajo biti pogoji . . . Seveda, če je res, kar pravijo, da nastajajo v deželi nemiri, da začenjajo tu in tam pobijati Švede in da jim gre han¹⁸ na pomoč. Seveda če je tako, bo moral Müller odstopiti.“

„Gospod, povem ti zaupno: res je, da se v deželi vzbujajo želja po švedski juhi, in podobno tudi med vojsko . . . O hanu tudi pripovedujejo! Toda Müller ne odstopi. Čez nekaj dni nam pripeljejo težke topove . . . Izkopali bomo iz zemlje te lisjake, a kaj bo pozneje, to bo! . . . Toda, gospod, ti imaš razumek!“

„Evo, tu so vrata!“ je rekel Kmitic, „moram se posloviti . . . Morda pa hočeš, gospod, da te spremim po strmini?“

„Spremi me, spremi! Pred par dnevi ste ustrelili za poslancem!“

„Ej, kaj praviš, gospod?“

„Morda nehoté . . . Toda bolje bo, da me spreliš . . . Hočem ti povedati par besed.“

„In jaz gospodu.“

„Torej dobro.“

Šla sta skozi vrata in se pogreznila v temo. Tu je Kuklinovski obstal, zgrabil vnovič Kmitica za rokav in začel govoriti: „Gospod vitez, zdiš se mi pameten in preudaren, vrhu tega pa vidim v tebi vojaka iz krvi in kosti . . . Čemu, za vraga, držiš z menihi, a ne z vojaki? . . . Bolje je pri nas in veselejša družba pri čašah, kockah, z dekleti . . . Razumeš? Kaj?“

Tu ga je prijel za rame.

„Tó poslopje,“ je nadaljeval, kazaje s pr-

stom na trdnjavo — „gori . . . in bedak je oni, ki ne beži iz gorečega poslopja, Gospod, mar se bojiš imena izdajice? . . . Pljuni na one, ki bi te tako imenovali! Pridi v našo družbo . . . To ti predlagam jaz, Kuklinovski. Če hočeš, poslušaj . . . če ne, pa ne poslušaj . . . jeze ne bo radi tega. General te sprejme takoj, porok sem ti za to, meni si pa prirasel k srcu in iz naklonjenosti ti pravim to. Vesela družbica, vesela! Vojaška svoboda je v tem, da služi, komur hoče. Kaj ti bodo menihi! Ako te ovira čednost, jo izpljuni! Spomni se tudi tega, da služijo pri nas tudi poštenjaki. Koliko zlahte, koliko zlahte, koliko gospode, koliko hetmanov . . . Ali hočeš biti boljši. Kdo se še drži tam našega Kazimirčka — nihče! Edino Sapieha stiska Radzivila.“

Kmitic je postal radoveden.

„Sapieha, praviš, gospod, stiska Radzivila?“

„Da. Pošteno ga je naklestil tam na Podlesju, a zdaj ga oblega v Tikočinu. Toda mi ga ne oviramo.“

„Kako to?“

„Ker švedski kralj hoče, da bi se zgrizla. Radzivil ni bil nikdar zanesljiv, mislil je le nase . . . Pri tem pa komaj še diha. Kdor dopušča, da ga oblegajo, je že slabo z njim . . . je pripomnil.“

„In Švedu mu ne pojdejo na pomoč?“

„Kdo pa naj gre? Kralj sam je na Pruskem, zakaj tam je stvar važnejša . . . Elektorček¹⁹ se je do sedaj zvijal, a sedaj se ne zvije več. V Velikopoljski je vojna, Wittemberg je potreben v Krakovu.“

¹⁸ tatarski vladar.

¹⁹ elektor = volilni knez. Nemškega cesarja je tedaj volilo sedem knezov.

(Dalje prihodnjic)

10 Mai

Zü Mütteres Ehrentag!

STRUMPFE

Perlonstrümpfe, nahtlos, neue Modefarben. Unser Hauspreis! 9.80

Perlonstrümpfe mit eingearbeiteter Ferse und Spitze 12.50

Netz-Perlonstrümpfe, maschenfest, strapazierfähig, Mode 15.50

Perlon-Doppelpackung, nahtlos, 2 Paar in gleicher Farbe 25.—

Perlon, in schöner Geschenkpackung, 1a Markenware 39.—

Doppelperlon, unverwundlich, jetzt auch nahtlos 29.50

Feinkräusel, in netter Plastikkassette, nahtlos 14.—

Gesundheitsstrumpf, ideal für müde Beine, stützend und formend, Modefarbe 59.—

SCHÜRZEN

Trägerform, aus bunt bedrucktem Dekorstoff 12.80

Trägerform, aus bunt bedrucktem Baumwollstoff 15.80

Trägerschürzen, echtfarbig bunt bedruckt, jugendlich 23.—

Frauen-Trägerschürze, Bunt- oder Blaudruck, extragroß 34.—

Cocktailschürzen, ohne Latz, originelles Druckmuster 24.—

Frauenschürze aus 1a schwarzem Seidensatin, komplett 35.—

Dieselbe Schürze für besonders starke Damen, übergroß 57.—

Kassackschürzen aus 1a Baumwollstoff, ärmellos, alle Größen 53.—

Wickelschürzen aus buntem Baumwollstoff, bequem weit 58.—

Kleiderschürzen, kurze Ärmel, Kragenfassung, lose Form 79.—

Arbeitsmantel aus Enkalon, viele Modefarben 168.—

ab Wickelschürzen aus Perlonstoff, weiß oder schwarz, kurze oder lange Ärmel 98.—

WASCHE

Perlon Unterkleider, Spitzenabschluß am Büstenteil, Wäschefarben 39.—

Charmeuse-Unterleid, mit Baumwollspitze, schöne Ausführung 49.80

Perlon-Unterleid in Modefarben mit Spitze am Oberteil und Saum 62.—

Modisches Perlon-Unterleid mit Blumendessin und zarter Spitze 96.—

Luxus-Unterleid aus Perlon, mit dunklem Blumendruck 142.—

Wäschegarnitur, reine Baumwolle, kochfest, feingerippt 29.80

Macco-Wäschegarnitur mit zwei Schlüpfen, 1a Qualität 39.80

Feine Garnitur, Hemd mit Spitze, Hose mit verstärktem Zwickel 65.—

Nachthemden, mit zartem Druckdessin, lose fallend 44.—

Charmeuse-Nachthemd, feine maschen-dichte Qualität 69.—

Perlon-Nachthemd, mit Spitzenzierung, dichte Qualität 98.—

Pyjama aus Baumwolltrikot, ¾Hose, loses Jäckchen 89.60

Popelin-Pyjama, Sanfor, hübsch verarbeitet, 1a Qualität 98.—

Perlon-Büstenhalter, alle Größen, nur Perlon-Büstenformer, Körbchen abgesteppt, alle Größen 9.—

Helanca-Strumpfgürtel, für jede Größe passend 26.60

Schlüpfer, rosa, mit Platte, Strapazqualität 26.20

38.—

BEKLEIDUNG

Macco-Pulli, lange Ärmel, Kragenfassung, dunkle Farben 72.—

Dralon-Westen, gut zu waschen, wunderbar zum Tragen 167.—

Dralon-Pullover, Kurzarm, viele Farben 121.—

Blusen, gemustert, Kurzarm, alle Größen 55.—

Trevirarock, glatte Fassung, grau, braun, gefüttert 148.—

Morgenröcke aus Seidensatin in hübschen Farben 248.—

Perlon-Morgenröcke, abgesteppt, reizende Fassonen 198.—

Hauskleider, durchgeknöpft, gut waschbar, gemustert 94.—

Feinzephir-Dirndl, besonders nette Fassung 230.—

SCHUHE UND LEDERWAREN

Mode-Pumps, modische O-Spitze, gepolstertes Gelenk 169.—

Flecht-Pumps und Flechtschnürer, Fußstütze, Folienabsatz 219.—

Gesundheitsschuh, Siebblöschung, 3/2-cm-Absatz, modische Fassung 159.—

Handtasche in Skai-Flor, Eloxalbügel, Seidenfutter 165.—

Geldbörsen, ledergefüttert, alle Farben nur 52.—

Großauswahl in entzückenden Toilette- und Kosmetiktäschchen

STOFFE

Schürzenzephir, gemustert, kariert und gestreift 15.80

Schürzendrucke, schöne Dessins, farbecht 12.60

10.90

Dirndl-Cretonne, gut waschbar, gemustert 14.80

Kleidersatin, neuartige Dessins, farbecht 15.10

Dirndl-Leinen, gemustert, viele Farben 19.80

Blusenpopelin, weiß, kochecht 25.20

Popelin, farbig, viele Pastellfarben 24.30

Großauswahl in neuesten Frühjahrs- und Sommerstoffen in allen Preislagen!

MODEARTIKEL

Seidentücher, groß, viele bunte Muster, Sonderpreis! 14.—

Nylon-Krepptücher, einfarbig, alle Modefarben 15.50

Visira-Kopftücher, groß, mit Krawatten-druckmuster 16.50

Sommerhandschuhe, Kräuselmuster, für jede Hand 16.70

Trikohandschuhe, mit Eidechsenprägung, Neuheit! 39.80

Taschenschirm, gute Schirmside, 10teilig 143.—

Modeschirm, mit Plastikhülle, 10teilig 120.—

Lederhandschuhe, ungefütert, helle Modefarben ab 49.—

Taschentücher, hell oder dunkel gemustert 3 Stück 16.80 12.80

PRAKTISCHE GESCHENKE

Handtücher aus Frottee, bunt gestreift, kochecht ab 9.80

Tischdecken, durchgewebt, reine Baumwolle, kochecht, Überkaro 26.60

Tischgarnitur aus Atlasdamast, weiß, 1 Tischdecke, 6 Serv. 76.—

Tischgedeck in Pastellfarben, Seidendamast, 1 Tischdecke, 6 Servietten 98.60

Transparent-Tischdecken in schönen Dessins ab 7.80

Toilette-Seifenpackung, 4 Stück feine Seife 4.—

Kompottservice, Preßglas, 1 Schüssel groß, 6 kleine Schüsseln 38.50

Gläsergarnitur, 6 Fruchtgläser im Eloxalständer, komplett 49.80

Mokkaservice aus Porzellan, 9teilig, verschiedene Farben 98.—

Kaffeeservice, Porzellan, modernes Blumendekor, 9teilig 148.—

Speiservice, weißes Porzellan mit zartem Blumendekor, 23teilig 399.—

Kaffeemühle, elektrisch, 220 V, „Moulinex“ 155.—

Föhn, Kalt- und Warmluft, handliche Form 178.—

Handmixer, Universalgerät, unentbehrlich! 395.—

Brot Dosen, Metall, in schönen Pastellfarben 88.—

Cocktail-Setgarnitur, Metall mit Rosendekor, 1 große Tasse, 6 kleine Tassen 44.80

EBbesteck, Geschenkkarton, 24-teilig, rostfrei 168.—

Küchenwaage, 10-kg-Qualitätswaage, verchromte Schale 98.—

Bonbonnieren, fein gefülltes Schokoladenkonfekt ab 12.—

Flaschenweine, Liköre, Schnäpse, Süßwaren, MIKADO-Kaffee in Geschenkpackungen

EIN GROSSES HAUS MIT
GROSSEN LEISTUNGEN

25
JAHRE

Dietmar
WARMUTH U.CO.
VILLACH

- KRATKE VESTI -

● Avstrijski zun. minister dr. Kreisky je izjavil na konferenci Socialistične stranke v Innsbrucku, da bo predlagal, da se v kratkem sestane z italijanskim zunanjim ministrom Saragatom in se razgovarja z njim o problemu Južne Tirolske. Menil je, da bi moral biti takšen sestanek čimprej.

● Osem mladih ljudi je ob koncu preteklega tedna in v noči na ponedeljek zbežalo iz Vzhodne Nemčije v Zvezno republiko Nemčijo.

● Italijanski ministrski predsednik Aldo Moro je v ponedeljek odšel na obisk v Veliko Britanijo.

● Tretjič v dveh tednih je Etna na Siciliji v ponedeljek proti večeru bruhalo lavo in ognjeniški pepel, ki se je dvignil v oblaku 300 metrov visoko. Najnovejši izbruh je trajal nekako dve uri, okoliško prebivalstvo ni utrpelo nikakršne škode.

● V treh dneh so zaznamovali na azorskem otoku San Jorge 22 potresnih sunkov. Kakor poroča AFP, so bili tresljaji razmeroma šibki in niso napravili gospodarske škode.

Našim bralcem sporočamo, da zaradi praznikov naslednja številka „Našega tednika—Kronike“ ne bo izšla v četrtek, ampak v petek.

FILMSKA OCENA

Bistrica v Rožu. — Petek, 15.: Hochzeitsnacht im Paradies (IVa). — Film po znani opereti, kjer poskuša neka ljubosumna tovarišica preprečiti ženitev priznanega opemnega pevca, pa je ves trud brez uspeha. Za odrasle s premislekom! — Sobota, 2. 5.: Der Mörder (IVa). — Po nekem umoru in samomoru se policiji po dolgem zasliševanju dveh sumljivih oseb iztakniti pravega morilca. Za odrasle s premislekom! — Nedelja, 3. 5.: Kohlhiesls Töchter (III). — Lep in veseli film za vsakogar! — Sreda, 6. 5.: Die Todesschlucht von Laramie (IV). Lep in posrečen barvni film s čudovitimi posnetki. Za odrasle in zrelejšo mladino! — Četrtek, 7. 5.: Unsere tollen Tanten (III). — Zabavni film, posnet ob Vrbskem jezeru, z mnogimi popevkami. Za vse!

Št. Jakob v Rožu. — Petek, 1. 5.: Waldrausch (III). — Sentimentalen film, ki ima za vsebino gradnjo nekega mosta. Za vse! — Sobota, 2. 5.: Die glorreichen Sieben (IV). — Nadpovprečen barvni film iz divjega zapada, kjer rešijo takozvani „Redeje roparsko tolpo. Za odrasle in zrelejšo mladivolverheldi“ neko mehikansko vas s tem, da napačno! — Nedelja, 3. 5.: Die dritte Dimension (IVa). — Neke žena, ki je sokriva zločina svojega moža, ne vidi nobenega izhoda več in umori še njega. Kriminalni film s prominentno zasedbo, vendar brez prave napetosti. Za odrasle s premislekom! — Sreda, 6. 5.: Die Feinde (IVb). — Brezmiselni francoski kriminalni film, ki je preveč konstruiran in zato brez prave napetosti. Za odrasle s premislekom! — Četrtek, 7. 5.: Heimatlos (III). — Pretresljiva zgodba nekega sedemletnega otroka, ki končno le najde preko velikih ovir svojo mamico. Za vse!

Pliberk. — Petek, 1. 5.: Schwarze Rose, Rosemarie (III). — Vesela ljubezenska zgodba na sončni obali jurga. Za vse! — Sobota in nedelja, 2. in 3. 5.: Der Schatz im Silbersee (III). — Film po znanem pustolovskem romanu Karla May o borbi za legendaren zaklad starih indijancev. Za odrasle in zrelejšo mladino. — Četrtek, 7. 5.: Die lustige Witwe (III). — Barvni film podaja opereto Franza Leharja s Petrom Aleksander v glavni vlogi. Za odrasle in zrelejšo mladino!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 4. 5.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Žena in dom. — 10 minut za športnike (Mirko Bogataj). — 18.00 Za našo vas. Manuskript Blaž Singer. — TOREK, 5. 5.: 14.15 Poročila, objave. — Komedijanti v odrski luči in na dnevni svetlobi (Prof. Marijan Rus bo pripovedoval v tej. 6. oddaji anekdote). — SREDA, 6. 5.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo (voščila). — ČETRTEK, 7. 5.: 7.30 Duhovni nagovor, g. Dušan Česen). — „Ljudski svetniki in priprošnjiki in maju“ (prof. dr. Metod Tumšek). — PETEK, 8. 5.: 14.15 Poročila, objave. — Od petka do petka — „Poboljšljiva mačha“, (Otroška igrice za materinski dan. Napisala Matilda Košutnik, igrajo Globašani). — SOBOTA, 9. 5.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca... (voščila). — NEDELJA, 10. 5.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 1. maja, ob 19.30: Katharina Knie (premiera) — ob 50-letnem jubileju Curta Hamppeja; 19. predst. za A-abonmá, 19. predst. za GWF — petek; 14. predst. za GWA-petek. — Sobota, 2. maja, ob 19.30: Katharina Knie. — Nedelja, 3. maja, ob 15. uri: Wiener Cafe (Dunajska kavama); 13. predst. z GWA-nedelja; 12. (poslednja) predst. za podeželski nedeljski abonmá. — Torek, 5. maja, ob 19.30: So ist es — Ist es so? (Tako je — Ali je tako?), enkratno gostovanje dunajskega Tourneetheaters; cene od 10—15.— šil. — Sreda, 6. maja, ob 19.30: Katharina Knie; 19. predst. za B-abonmá; 19. predst. za GWF-sreda; 14. predst. za GWA-sreda. — Četrtek, 7. maja, ob 19.30: Wiener Cafe; 18. predst. za C-abonmá; 18. predst. za GWF-četrtek; 13. predst. za GWA-četrtek; 12. (zadnja) predst. za podeželski četrtekov abonmá.

Za vse predstave velja tudi prosta prodaja vstopnic in abonmá.

Nainovejše kmetijske
stroje, štedilnike, pralne
stroje, gospodinske po-
trebščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)



Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa

V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN

Klagenfurt, Burggasse
Ugodna plačila na obroke